

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 kor. ma.
Egy hóra 2 kor. ma.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 kor. ma.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilttér petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1913.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Péntek, március 28.

Mai számunk főbb közleményei:

- Négyezer szülő megbüntetése.
- Politikára készül az ügyvédi kamara.
- Szathmáry Gyula a ravatalon.
- Új tisztikar a Kölcsey-egyletben.
- Szkutari sorsa.
- Temetésen megsértett pap.
- Barabás Béla nyugdíjat kér a vármegyétől.
- Tizenhat betöréssel vádolta önmagát.
- Szell Kálmán megnősült.
- „Én szeretem a szép nőket” . . .
- Windischgrätz Vince herceg öngyilkossága.
- Törökország végveszedelme.
- Tisza István levele Stern Náthánhoz.

Politika

az ügyvédi kamarában.

Arad, március 27.

Az orvosok, akik a minap, sinylődéseik hatása alatt, a sztrájk lobogóját lengették meg, bizonyára irigyen néznek a diplomás-társadalom holdogabb csoportjára: az ügyvédekre. Akiknek kedvük, idejük, módjuk van a politizálásra. Egyebek között bizonyára annyit jelent ez a szó: a rajtuk kívül állók, a hozzánk közvetlenül nem tartozók sorsával bibelődni, azok bajai és szükségei miatt hevülni, haragudni, csatázni. És erre az önzetlenségre a dolgok természetes rendje szerint csak az lenne igazán képes, akinek a maga ügyei miatt nem fáj a feje. Ha a munkás vesz részt a maga módjaival a politikában, ezt a maga közvetlen, vagy közvetett, de mindig nyíltan beismert és hirdett érdeke okozza. A lateiner politizálása, olyan ügyekben, amelyek nem a lateinernek osztályát, gazdasági helyzetét érintik, egy kis altruisti-

kus szint visel magán. A tudásban erősebb, anyagi küzdelmekben szegényebb, tehát mindenképp magasabban álló ember a maga helyzetének előnyeit rendelkezésre bocsátja azok javára, akik önmaguktan gyöngék arra, hogy érdekeiket fölismérjék és azokért harcolni tudjanak.

Igy testene az ügyvédség politizálása, különösen a választójog problémájában, amely az aradi ügyvédi kamara tagjai között is mozgalmat termelt. Mozgalmat, amelynek az a célja, hogy a kamara az igazságügyminiszterhez küldendő fölterjesztésében foglaljon állást a választójogi törvény revíziója mellett és mondjon ítéletet a legutóbbi parlamenti események fölött. Még nem tudjuk, lesz-e ennek a nézetnek többsége, de ez az egy bizonyos, hogy az esetben, ha többsége lesz, az igazságügyminiszter a határozatot meg fogja semmisíteni. Nincs tehát célja az újabb — és az ellen-, válasz- és viszontelleniratok végtelenségével biztató vitának a fölött, hogy az ügyvédi kamara politizálhat-e, vagy sem. Azok az ügyvédek, a kik a javaslatot megteszik, a fölött határozatot idéznek, már megteszik: az igazságügyminiszter pedig a ki a határozatot megsemmisíti, végső eredményében elveszi a kamara módját attól, hogy politizálhasson.

A dolog tehát epizód marad, a mely, minthogy se nálunk, se pedig most nem először történik, a friss események hatását se kelti. Ép e miatt kínálkozik föl az a kérdés: vajon azt az alkalmat és energiát, amelyet az ügyvédi kamara tagjai a politizálásra használnak föl, nem kellene inkább arra használni föl, a mi a kamarák hivatásához közelebb áll: a jogszolgáltatás ba-

jainak, hiányainak, sérelmeinek, az ügyvédség kari, anyagi érdekeinek megvitatására? Mert politizálni politizálhatnak az ügyvédek a népgyűléseken, a törvényhatóságokban, a melyekben tekintélyes számmal van a jogászság képviselve, hogy a parlamentről ne beszéljünk, a mely szintén nincs hijával az ügyvédeknek: de az ügyvédi kamarában nemcsak azért nem kell politizálni, mert a kamarának nem az a hivatása, de mert azokról a kérdésekről, a melyekkel az ügyvédi kamaráknak kell foglalkozni, nem lehet szólni se a népgyűléseken, se a törvényhatóságokban, sőt a parlamentben se mindig. Az lehet a válasz erre: a kamara azért ezt is elvégzi. Lehet. De a tapasztalat azt mutatja: a hol egyszer a politika megszólal, az leköt magának befele és kifelé minden érdeklődést, és annak zaja egészen eltereli a figyelmet minderről, a mi a politikán kívül történik. A hol tehát politikát folytatnak, ott elvész, vagy legalább is nagyot csökken a súlya, a hatása az egyéb határozatoknak, állásfoglalásoknak, demonstrációknak, akárminő komolyan és akár mily alaposan történnek is azok.

Ezt az egyet lehet sajnálni abban, ha az ügyvédi kamara politizál. Mert még sincsen igaza az érveknek: az ügyvédség sorsa nem olyan drús és vidám, hogy a politizálás önzetlen munkájára annyira alkalmas lenne. Sőt az ügyvédség helyzete ma rosszabb, sokkal tükesebb, mint a régebbi években, a mikor a kamarák nem politizáltak, és nem akarták a parlamentnek, a törvényhatóságoknak jogait gyakorolni, mulasztásait pótolni. Azokban az időkben nem fájtak a sovány költség-

Az anya.

Irta: Nagy Lajos.

— Mehetünk, — mondta a fiu.
— No gyerünk hát! — biztatta önmagukat az anya is és még egyszer szétnézett a kis, rendetlen szobában, mert hogy nehezen indult utnak.

A fiu sürgette, kívül kerültek a konyhasajtón is, az anya félték gondossággal bezárta az ajtót, kétszer fordította meg a kulcsot (mintha bizony félteni valója lett volna a szegény lakásba) — és elindultak.

— A cédula nálad van? — kérdezte az anya.

— Nálam, — felelte a fiu kissé ingerülten, mert már kellemetlennek tudta, hogy a saját rossz érzéseit egy másik aggodalom minduntalan fölcsitja.

Kopogós utcákon baktattak egymás mellett, hallgattak; a fiu nem szívesen váltott most szavakat az anyjával, mert csak aggodók, bajokat hánytorgatók lehettek azok. Az anya azonban nem sokáig bírta magában tartani a gondolatait; meg azért is beszélnie kellett, hogy a saját hangjával lékezzon, elcsitítsa a fantáziáját, amely sötét és vészes árnyékokat tergetett eléje. Csöndes utcában jártak. Mikor egy szörnyűségesen, mintegy fenyegetően zörgő üres teherhordó szekér elrohogott mellettük és újra csönd lett, hirtelen

megmozdulni, csuszni, cserélődni látta maga előtt a járda kőköcskeit, a négyszögek vonalait meghajoltak, futottak, kigyóztak, kavargtak, azután minden a föld szintjén sűrű feketebe ömölt össze, mintha friss, forró aszfalttal most simították volna le végig az egész utcát, és amikor újra megtudott a szemé fogni tárgyat, színt és vonalat, oly végtelenül gyöngének érezte magát, hogy a fiu vállára kellett tennie a kezét. Nyomban kitört belőle a zugoldás:

— Azok az átkozottak, hogy bentfogtak! Hát nem tudták látni, hogy beteg vagyok?

A fiu hallgatott.

— Hát nem tudad nekik jól elmondani, hogy a tavasszal fekdéltél, vért is köptél?

— Ugyan hagyja már ezt! Mondtam nekik. Ép azért megyek most a kórházba.

— De hát mégis mit mondtak? Mit akarnak epy betegtől? Nem való vagy te katonának.

— Semmi nyomát nem látják annak, hogy beteg voltam, azt mondták. De megvizsgálásra kórházba küldenek. Azért nem kellett eddig berukkolnom. Majd csak hazaeengednek innen is.

Némi fölujult reménnyel ballagtak tovább, immár népes részekre kerültek, megint nem beszéltek, csak elszántsán törték maguk előtt az utat a nyüzsgő, sokbaju tömegben. Budára tartottak, a nagy katonai kertes kórházba, ahol vízre gazemő, keményvérű, egyenruhás orvosok, el-

lenséges haragnak fogják intézni az 5 sorukat, két szegény emberét, a két mindenféle hatalomnak kiszolgáltatott, nehézküldelmű rab-szolgaát. Egymásra hagyottak ők ketten, a másik fiu családostól már, a maga do'gaival is alig bír.

Már a hidra jutottak, a víz fölött lengtek, törtető alakjuk daccal meredt bele a hidegszélbe. Ahogy a mélyen folydogáló, imbolygó tömegű vízre letekintettek, sejtelmes, szomorú gondolatok uj özöne tört föl az eszükből. Az anya a háláira gondolt. A fiu a mindenféle nehéz küzdelemre. Megszólalt:

— Négy koronám van, meg egynéhány fillérem. Egy kettőre elfogy az itt. Ha bent tartanak, mit csinállok aztán?

Amikor a kis lejtősen emelkedő u'cába, amelyikre a kórház kapuja nyílt, befordultak, egyszerre keményen megcsapta mind a kettőjüket egy színes, hideg, megfélemlítő látvány: a nagy, pirostetejű és sárgafalu épületek rácsöve előtt a boonyák egyenruhájú, fegyveres gyalogos katoná. Merev alakjával, fáradt és kissé bus komolysággal mintegy előrevetett birnöke volt mindennek, ami a kapun és a belépés pillanatán túl a katonára várakozik.

Az anyának elszomorodott a szíve, megpillantván a bucsu helyét és érezvén a válás percének közeledtét. Fájdalmas érzéssel nézte végig a fiát, kissé elhúzódván mellőle, hogy a tekintetével

megállapítások, nem ijesztett a tultengés, és nem mutatkoztak az ügyvédi versenynek olyan jelei, a melyeken már alig lehet megütközni, olyan sűrűkké váltak. A kiket az új törvény választójog nélkül hagyott, azokat nem gyötrik az ügyvédek ezen szenvedései; miért gondolnak az ügyvédek is, az ügyvédi dolgok intézésére való testületben, elsősorban azokra, és nem a maguk közvetlen, igazi érdekeire? . . .

Négyezer szülő megbüntetésé.

— Szomorú jelentés a vármegyéről. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 27.

Március harmincegyedikén délelőtt tartja tavaszi közgyűlését Aradvármegye törvényhatósági bizottsága. A tavaszi közgyűlés első tárgya *Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán jelentése az általános közigazgatásban 1912. szeptember elsejétől történt intézkedésekről.*

Az alispán jelentése az ügyforgalmi statisztikán és számadások kimutatásán kívül részletesen foglalkozik a közegészségügy, tanügy, mezőgazdaság és erdészet kérdésével is. A vármegye egészségügyi viszonyai — írja jelentésében az alispán — 1912. év utolsó négy és az 1913. év első két hónapjában jók voltak. Ferőző betegségek közül a hólyagos himlő jelentkezett szörványosan Mácsa és Nadab községekben. Nadab községben miniszteri engedély alapján a kényszeroltást rendeltem el; azóta megbetegedés nem is fordult elő.

A vármegye területén levő *népiskolák látogatásáról ezúttal sem mondhat jót a jelentés, a mely megállapítja, hogy a vármegye területén összeirt 51321 tanköteles közül 12 277 iskolakerülő. Különösen sok az iskolakerülő száma a nagyhalmágyi járásban, ahol a tankötelesek nagyobb része nem jár iskolába, 2569 tanköteles közül mindössze ezren látogatták az iskolákat, 1456 gyermek azonban semmiféle oktatásban nem részesült. Igen nagy az iskolakerülő száma még a ternojai és borosjenői járásokban is. A ternojai járásban minden harmadik gyermek nem jár iskolába, 3790 tankötelesből 1421 az iskolakerülő, a borosjenői járásban pedig 5515 tanköteles közül 2254 nem látja az iskolát belülről, tehát öt gyermek közül kettő iskolakerülő.*

Az iskolák látogatottsága csak a magyar-pécseki és világi járásokban kedvező, ahol az iskolakerülő száma alig egy tizede a tanköteleseknek. A többi járásban mindenhol ezren felüli, sőt a népes kispénzi járásban kétezer körüli az iskolába nem járó tankötelesek száma. Az iskolakerülő számai ellen mintegy tízezer esetben alkalmaztak intést és több mint négyezer ember rött ki bírságot.

Az iskolamulasztások nagy része — magyarázza a jelentés — az őszi hónapokra esik, mikor a szülők a nagyobb tanköteleseket sűrűs mezőgazdasági munkákra az iskolától elvonják,

A múlt év kedvezőtlen őszi időjárásáról és az emiatt rossz gazdasági viszonyokról így emlékezik meg az alispán: Az 1912 ik év nyaratól kezdve 1913. március haváig a gazdasági munkákra oly rossz idő járt, hogy a messze multba visszatekintve nem lehet úgyet találni. — Az őszi vetések gyengék — tavaszi vetések még alig vannak. Összegezve az elmondottakat a múlt évi nagy esőzés következtében a gazdák igen nagy károkat szenvedtek. Aradhegyalján mult év őszén volt a phloxera devastáció és a szőlők felújítása óta a legrosszabb bortermeés. Átlagtermés kat. holdankint alig 2—3 h't, a minőség pedig a lehető legsilányabb volt. Ezt a nagy csapást a tavaszi fagyok, hideg nyár, sok eső, felhőszakadás, jégeső, ezek nyomán az összes növényi gomba betegségek, peronospora, oidium, fakórothadás rettenetes pusztítása okozták. A felsorolt elemi károk miatt a szőlővenyige sem normális, úgy, hogy alig remélhető, hogy ez évben közép termés is legyen, noha a szép őszi időjárásban sikerült a szőlőket idejében betakarítani.

Az időjárás abnormalis volta az erdőgazdaság terén is éreztette kizámíthatatlanul káros hatását. A természetes uton fel nem ujult erdei vágásterületek, valamint a teljesen hasznavehetlenné vált vizmosások és kopások befásítása céljából a földmívelésügyi kormány részéről díj nélkül adományozott másfél millió különböző erdei facsemetének az 1912. év őszén való elültetése, ugyancsak az időjárás mostohasága miatt, csak részben nyert befejezést.

Végül a munkaviszonyokról szól a jelentés a következőképen: A lakosság és közte a munkásság *létfentartási viszonyai* a vett jelentések szerint általában *kielégítő*. Segélyezés szüksége csak elvétve a olyan helyeken állt elő, ahol a családi rendkívüli tényleges katonai szolgátra behivatván, családjának eltartásáról gondoskodni nem tudott.

Politikai lakoma. *Budapestről* jelentik: Az ellenzéki pártok ma délután három órakor tartották meg a Royal szálló vörös termében Kossuth lakomájukat. A lakomán megjelentek az összes vezérek, Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf, Jusch Gyula, Zichy Aladár gróf, több mint nyolcvan függetlenégi képviselő és számos kültag. Nem tetszett, hogy a kormány a dettai kerületben az ellenzéki Páthi Györggyel szemben Benedek Sándort, az új államtitkárt jelölte. Az asztaltól Bottlik István foglalta el, aki az első felköszöntőt mondotta Kossuth emlékére, amelyet még számos felköszöntő követett.

az egész alakját szeretettel végigsimogathassa. A fiu nehezes, komoly lépésekkel haladt, figyelmét az őrtálló katonára kötötte le, skinék egész alakját mintegy megnyúltak és megkeményedettek láttá és mivel így kívülről közeledett mindenfelé, amit a katonára és az épület neki jelentett, a katonát rettenetes, kérielhetetlen ellenséggnek érezte.

Egyszerű volt a bucsujok. Néhány meleg, jóakaró szó, az anya még megcsókolta egyszer a fiát, utána nézett, amíg az épületben el nem tűnt, egy kisse, félénken még rápillantott az örre és elindult. De aztán minduntalan szeretett volna visszanezni, mert úgy tűnt föl most már neki, mintha az őrtálló katonára rejtelmes kegyetlenséggel bámult volna rá, az arcának vonásai valami irtózatossá gyorgyogásba torzultak volna, a szeméi vörösek lettek volna, — mintha a fegyver, amely a vállára nehezedett, elviselhetetlen, gürnyező, rogyasztó, óriási súlyú lett volna s a katonára minden emberi indulatát iszonytató vaddá torzította volna.

Milyen más az ő fia, akinek szelid képe és komótos, kisse lomha járása most megjelent előtt te, — milyen más, talán nem is való semmiképen katonának, nem is lehet belőle soha olyan, mint ez az ő, puskával és azzal a szörnyű félelemességgel. Bizonyos, hogy haza is küldik majd az ő fiát, látva, hogy beteges és szelid, hiszen ima, az arca egészen szabályos és légy, szinte — ha nem is szép — mégis nőies. És

látta maga előtt az arcot, vagy ahhoz egy egészen hasonlót, másét, egy nőét, mert egy nő állott most előtte, rejtelmesen került elébe, gondterhes arccal, mint mikor a szomszéd fiatalasszony panaszos és teveyetű eseményt újságol el. És a nő beszélni kezdett, igen halkán, seki más nem is hallhatta volna a hangját:

— Nem, szegény asszony, nem fogják hazaküldeni a fiát. Nem is látja többé a fiát. A fia már nem beteg, már egészséges és szürkeruhás, puskás, kemény katonára lesz belőle. Megtartják, elviszik, messze délre, erdős és sziklás szerb hegyek közé, háboruba, vissza már soha nem kerülhet. Hogy miért? Hogy hogyan történhet ez?... Megmutatom.

És a jobb kezével széles ívet irt le a nőalak. Ez ivben vad, sáros, bozótos hegyoldal terült el, katonák, mind olyan, mint a bosnyák őrtálló katonára, rohantak, rémes zaj hallatott és hulltak a katonák sorra és előtte, közvetlenül közel, banyattbukva, csöndesen fektűt az ő fia, lehunytt szemekkel...

Az anya egy ház hideg falához támaszkodott, a hűvösség áfutott a testén, azután lassan végignézett a lejtős utcán. Egy mély lélekzetet vett, egyszerre kiesett minden a tudatából, amit látott és hallott, csak egy halálosan bizonyos érzés ön tötte el egész lelkét, hogy az ő jó fiát most látta utoljára, soha, soha többé nem halhatja meg a szavát sem.

Politikára készül az aradi ügyvédi kamara.

(Jelentés az igazságügyminiszterhez.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 27.

Az aradi ügyvédi kamara választmánya ma délután ülést tartott, amelyen a kamara évi jelentésével foglalkozott. Az évi jelentés tervezetét Schütz Henrik dr. kamarai titkár terjesztette a választmány elé, amely a titkárnak nagy gondnal, kiváló érzéssel s rendkívül fáradságos munkával összeállított munkáját egyhangulag s változtatás nélkül fogadta el.

Az évi jelentés az ügyvédi kar minden aktuális kérdésével foglalkozik. Miután a kamara belső életére vonatkozó statisztikai adatokat felsorolta a közönség széles rétegeit is érdeklő és nem kizárólagosan szakkérdéseket alkotó ügyekről a következőket mondja:

A kamara beszámolója.

Évi jelentéseinkben már mi is több ízben reámutattunk arra, hogy azon törvényes intézkedés, mely a községi jegyzőket magánmunkálatok címén az összes perenkívüli jogi teendők végzésére feljogosítja, nemcsak az ügyvédi karnak jogos érdekeit sérti, hanem hátrányára szolgál a nagyközönségnek és hátrányára szolgál a közigazgatás helyes vezetésének is, tehát határozottan közérdeket sért. Az Országos ügyvédszövetség egyes osztályai azért fordultak e tárgyban újabban Nagyméltóságodhoz és a Belügyminiszter Urhoz, mert a m. kir. Miniszterelnök Ur a választójogi javaslat bizottsági tárgyalása alkalmával azon kijelentést tette, hogy a közigazgatás államosítását a községi közigazgatásnak, tehát a jegyzői karnak államosításával kivájoa megkezdni. Ezen államosítással kapcsolatban mi is rendezendőnek tartjuk a jegyzői magánmunkálatok kérdését, a közigazgatás, a nagyközönség, az ügyvédi kar és a jegyzői kar érdekében egyaránt. A községi jegyzők minden egyes alkalommal, így legutóbbi kongresszusuk alkalmával is panaszkodnak arról, hogy minden új törvény új munkaterhet jelent reájuk nézve és közigazgatásunknak talán legnagyobb baja épen az, hogy a községi jegyzők nem győzik a hatáskörükbe utalt nagy munkaterhet, néha nem is képesek eligazodni a törvényhozási, miniszteri és törvényhatósági rendelkezések tömkelegében. Így volna ez még akkor is, ha a községi jegyzők kizárólag közigazgatással foglalkoznának, melynek intézése ma már a legkisebb községben is egész embert követel, mennyivel inkább van ez így most, midőn a jegyzői községének perenkívüli magánmunkálatait is nagyrésztben végzi. A magánmunkálatok a jegyzőknek tetemes jövedelmet biztosítanak és így emberileg egész természetes, hogy ezeket első sorban vegzik el és ha nem marad idejük a közigazgatási teendők végzésére is, ez utóbbiakat rábizzak a segédjegyzőkre és jegyzői irnokokra. Azt hisszük, nem kell Nagyméltóságod előtt bizonygatnunk, hogy ez csak a közigazgatási érdekek rovására történhetik, hogy a jegyzői magánmunkálatok megengedését a közigazgatás helyes érdekeivel összhangzásba hozni nem lehet.

A polgári perrendtartást életbe léptető törvény 25 szakasza lehetővé tette, hogy a városunkban közelmultban megalakult áru és értéktörzde kebelében törzdebiróság alakuljon, mely rövid idő múlva megkezdí működését. Új tényező illeszkedik be ezzel városunk igazságügyi szervezetébe és midőn az új bíróságot működésének megkezdése alkalmából üdvözöljük, azon reményünknek adunk kifejezést, hogy különösen a specialis kereskedői szakismereteket igénylő ügyekben az igazságszolgáltatás hasznos tényezője lesz.

Az életbeléptetési törvény 104. §-a felhatalmazza az igazságügyi minisztert arra, hogy a bíróságnál meghatározott öltönyt viselését rendeltetéssel megállapítsa. Már volt alkalmunk egyik korábbi jelentésünkben hangoztatni, hogy a bírói és ügyvédi talárnak hivi nem vagyunk és nem hisszük, hogy az igazságszolgáltatás méltóságának emelésére vezetne. És e tekintetben nem fogadjuk el érvek azt sem, hogy a talár viselése több külföldi államban kötelező. A külföldön ugyanis a talár viselését régebben tették kötelezővé, midőn a külföldiek még nagyobb hatással bírtak, de semmi ok sincs arra, hogy azt nálunk

ma vezessék be, midőn már a külföldön is megérett arra, hogy eltöröljék. Az igazságszolgáltatásnak méltóságát és erkölcsi értékét csak annak belső tartalma adhat, nem pedig azon külsőségek, melyek között az megnyilatkozik, sőt merjük állítani, hogy nálunk, különösen az intelligensabb közönség körében a bírói és ügyvédi egyenruha inkább az operettszerűség hatását váltotta ki. Arra kérjük ezért Nagyméltóságodat, hogy a bíróságnál meghatározott öltöny viselése sere vonatkozó törvényes felhatalmazással ne méltóztassék élni.

Az aradi kir. törvényszék polgári felelbiteli tanácsának működése az elmúlt évben teljesen kielégítő volt; bár a beérkezett ügyek száma jóval nagyobb volt az előző évinél, a hátralék mégis kisebb lett és a perek legnagyobb része a felelbiteli tanácsnál 3 hónappal rövidebb idő alatt nyer befejezést. Megelégedéssel kell kiemelnünk, hogy a törvényszék polgári tanácsa, míg a múltban jóval kisebb forgalom mellett sem volt képes kielégíteni a jogkereső közönség és ügyvédi kar jogos igényeit, addig ma sokkal nagyobb forgalom mellett az eimult évben oly kielégítően működött, hogy a hátralék, bár már az előző év végén sem volt nagy, még ehhez képest is annyira leolvadt, hogy a bírák kezén mindössze 20 per maradt elintézetlenül. Ha figyelembe vesszük, hogy az ügyforgalmi kimutató szerint az elmúlt évben 2500 ügygel több érkezett, mint az előző évben, ugy ezen eredmény a polgári tanács bíráinak oly buzgalmáról tesz tanúságot, mely teljes elismerést érdemel. Panasz tárgyává kell azonban tennünk a törvényszék polgári kiadójában uralkodó tarthatatlan állapotokat. Váltó ügyekben hozott végzések kiadmányozása még akkor is több napot vesz igénybe, ha az 1912 : 7. t. c. 16. § értelmében a beadványhoz a kiadmány tervezete kellő számú példányban mellékelve van, minden egyéb ügy kiadmányozására pedig több hétig kell várni. Már több ízben mutattunk rá arra, hogy a törvényszék polgári kiadójában kevés a munkaerő és ezért az év bizonyos szakaiiban torlódás áll be. Míg azonban ezen torlódás azelőtt átmeneti volt és csak néhány hónapig tartott, addig most már állandóvá lett, minnek fő oka a tetemesen megnagyobbodott forgalom, hiszen csak váltó ügy közel 2400 al több érkezett az elmúlt évben, mint az előző évben. A kiadó személyzele azonban nem lett megszorítva és így természetesen, hogy nem győzik a munkát. Minthogy a kiadmányozásnak ezen lassúsága hátrányára szolgál a jogkereső közönségnek, de hátrányára szolgál az egész bírói figyelmetnek is, újból és nyomatékosan kérnünk kell a törvényszék polgári kiadójában a létszamszorítás sürgős keresztülvitelét. A törvényszék váltó és kereskedelmi tanácsa havonként csak egyszer tart ülést, a hónap utolsó napján és így epen azon ügyekben, melyeknek elintézése majdnem mindig sürgős, késedelmesen történik az elintézés. Szükségesnek tartjuk ennél fogva, hogy a váltó és kereskedelmi tanács epen úgy hetenként tartsa üléseit, mint a polgári tanács.

A törvényszék büntető felelbiteli tanácsa oly teremben tartja tárgyalásait, melynek nincs a bírák részére visszavonuló szobája, ezért kénytelen a tanács a feleket, ügyvédeket és hallgatóságot a tanácskozás megkezdésekor kiküldeni és ezek a szük előszobában, vagy folyosón kénytelenek a tanácskozás végét bevárni. Elismerjük, hogy a törvényszéki épületben kevés a tárgyaló terem, de ezen állapoton addig is, míg a tárgyaló terem száma a perrendtartás életbeléptetése folytán szaporítandó lesz, segíteni kellene.

Már mult évi jelentésünkben szóvá tettük, hogy az aradi kir. járásbírói végrehajtási osztályában a leírás és kiadmányozás nem megfelelő, a helyzet azonban azóta rosszabbodott. A végrehajtási osztályban a munka annyira megtorlódott, hogy az ügyek leírása és kiadmányozása hetekig tart, mert az ott alkalmazott csekély munkaerő nem győzi a felhalmozott teendőket. Panaszok merültek fel a tekintetben is, hogy a bírósági végrehajtók is késedelmesen járnak el, különösen, hogy csak többszöri sürgetésre és késedelmesen tűzik ki az árveréseket. E miatt átiratot is intéztünk a járásbírói vezetőjéhez, ki a végrehajtókat figyelmeztette, hogy pontosabban tegyenek eleget kötelességüknek, de a normális állapot e téren még mindig nem következett be. Kérjük ennél fogva ezen sérelmek mielőbbi orvoslását.

Elvetett politikai indítvány.

Ezután jelentette a títár, hogy Leitner Mihály dévai ügyvéd a kamara közgyűlése elé ter-

jesztendő indítványt nyújtott be. Az indítvány azt kívánja, hogy mondja ki a közgyűlés, hogy a kamara felir az igazságügyminiszterhez és tudomására hozza tiltakozását az ellen, hogy a parlamentben fegyveres őrség oltalma miatt hoznak törvényeket, hogy a kormány korlátozza a sajtószabadságot és gyűlékezési jogot, végül kérje fel a kamara az igazságügyminisztert, járjon közbe a kormánynál, hogy a most elfogadott választói javaslatot, amely nem jogkiterjesztés, hanem jogkorlátozás, revidálja a törvényhozással.

Miután az ügyvédi kamarák ügytendje meg kívánja, hogy a közgyűlés elé terjesztendő javaslatokat négy kamarai tag még a közgyűlés meghirdetése előtt nyújtsa be s miután a Leitner dr. által benyújtott javaslat ezen feltételek egyikének sem tett eleget, a választmány formai okokból nespirendre tért felette. Azonban, mint értesülünk, Leitner dr. javaslatát az ügyvédi kamara több tagja magáévá tette s azt kívánják, hogy a tiltakozás, illetve a választói jog revidálásának követelése felvétesse a kamara évi jelentésébe. E célból több aradi ügyvéd szombat délutánra a Központi szálló különtermébe értekezletet hívott össze, mely foglalkozni fog e kérdésekkel.

Temetésen

megsértett pap.

(Vallásháborításért elítélt szállodás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 27.

Vallásháborítás miatt vonta felelősségre ma az aradi királyi törvényszék büntető tanácsa Kettner József horossebasi szállodást, aki a körösbökényi plébánossal került konfliktusba egy temetés alkalmával amiatt, hogy a *lelkész kocsin kísérte a temetőbe a halottat* és ez az eljárás, a szállodás feltogása szerint, nemcsak az elhunyt iránt tartozó kegyelet megsértése, hanem a temetésen jelen volt gyászoló közönség érzelmeinek megbántása.

A bűnügyben elsőfokon a körösbökényi járásbírói ítélezett, ahol a tényállást a következőképen állapították meg: Kettner József horossebasi szállodás még a mult év december hónapjában részt vett Körösbökényben egy temetésen, ahol a lelkézi funkciót Mihályi Béla plébános végezte. A halott beszentelése után a gyászoló közönség a temető felé indult és Kettner ekkor azt vette észre, hogy míg a résztvevők gyalog kísérik a halottas kocsi, addig a plébános és a kántor fiakkorra ültek és körülöttük sereglett össze a kórus, amely gyászdalokat énekelt és a kántor a kocsiból dirigálta a fiukat.

— Hajts le az utról — kiáltotta a vallásfunkcionáriusok eljárása felett haragra gerjedt szállodás a kocsi, tanuld meg, hogy a temetőbe gyalog illik menni, nem pedig parádés fogaton. A kocsi nem engedelmességet a felszólításnak és ezért a közönség kénytelen volt kitérni a lovak elől, amelyek ezután zavartalanul kivitték a plébános kocsiját a temető kapujához.

A szertartás elvégzése után Kettner odalépett a lelkész elé és gorombán rászólt és reprodukálhatatlan szavakkal illette.

A jelenet után nyomban Mihályi plébános a büntető törvénykönyv 192. szakaszába ütköző vallás elleni vétség miatt feljelentést tett az öt inzultáló szállodás ellen a körösbökényi járásbírói ságnál, amely a tényállás megállapítása után, minthogy Kettner nyilvánosság előtt a vallási szertartás alkalmával sértette meg a papot, meg is állapította a deliktumot és ezért huszonegy napi fogházra és száz korona pénzbüntetésre ítélte a vádlottat, aki az ítélet ellen felebbezett. Ezen az uton került a bűnügy az aradi törvényszék elé, amely ma tartott tárgyalás alkalmával megváltoztatta az elsőfoku bíróság ítéletét, megállapította, Kettner bűnösségét, azonban a 92. szakasz alkalmazásával négyszáz korona pénzbüntetést rótt ki rá. Krenner Zoltán dr., a szállodás védője semmiségi panaszt jelentett be s ezért az érdekes ügyben a nagyváradi királyi tábla mondja ki az utolsó szót.

Uj tisztikar

a Kölcsey-egyletben.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 27.

Ma délután öt órakor tartotta meg nagyjelelőségű közgyűlést a Kölcsey-egylet a kulturpalotában. Az egylet nyolcszázon felül levő tagjai közül körülbelül ötvenen vettek részt a közgyűlésen, amelyből a kulturpalota kereteibe beilleszkedő új alapszabályokkal és új vezetőséggel megújította az egylet. A közgyűlésen Varjassy Árpád királyi tanácsos, tanfelügyelő elnököt. Megnyitó beszédében azt hangoztatta, hogy itt a kulturpalotában nyílik igazán hatalmas tér és alkalom az egyletnek a működésre. A siker érdekében a tagok összetartására és vállalt munkájára van szükség.

Ezután Szöllősi István títár tette meg évi jelentését, amelynek bevezető soraiiban így bucsuzott el az egylettől:

— Tíz esztendeje lesz az év végén, hogy a Kölcsey-egylet alapszabályai szerint a títári teendőket végzem. Hat esztendeje telik le júniusban, hogy azonkívül mint a gyűjtemények őre és az egylet pénztárosa dolgoztam az egylet és a Múzeumok és Könyvtárak országos főfelügyelőségének akarata szerint, az alapszabályokban kifejtett célokért. Ez az utolsó jelentésem, azért csak mint a beszámoló krónikás állok itt, aki sem nem bírálja a multat, sem nem sugalmazza a jövőt.

Jelentésében bő részletességgel beszámolt arról a küzdelemről, amelyet a Kölcsey-egylet vezetősége az elmúlt évben azért folytatott, hogy az egylet által megalapozott kulturpalota szellemi vezetésében megillető szerephez jusson. Az egylet 40888 kötetet tartalmazó könyvtárát, az ereklyemúzeumot 5712 tárggyal, a 321 darabból álló néprajzi gyűjteményt és 56 képzőművészeti tárgyat szállított be a kulturpalotába. Érdekes megemlíteni, hogy a Kölcsey egylet forgókönyvtárát a tagok a mult évben 4491 esetben vették igénybe. A tagok létszáma évről évre emelkedett s amíg 1906-ban csak 1552 korona tagdíj folyt be, a mult évig, tehát hat év alatt ez az összeg évi 3170 koronára emelkedett. A jelentéssel együtt bemutatott számadásokból kitűnik, hogy a Kölcsey egylet vagyona 11230 korona.

A közgyűlés Fényes Dezső pótlásával tudomásul vette a títári jelentést és megadta Szöllősinek, mint egyleti pénztárosnak a felmentvényt. Varjassy elnök bejelentette, hogy erre az esztendőre reális költségvetést csak az új alapszabályok érvénybeléptetése után állíthatnak össze; addig az egylet kiadásait a mult évi keretekben — a feleslegessé vált személyi kiadások nélkül — hagyják. Az alapszabályok jóváhagyása után rendhiveli közgyűlés elé terjesztik a költségvetést. A közgyűlés ehhez hozzájárult.

Az alapszabály módosítást — amelyet az Aradi Közlöny már ismertetett — hozzászólás nélkül elfogadták. A tagdíjemetést négyről hat koronára a jelenlevők közül senki sem ellenzte.

A közgyűlés utolsó teendője a tisztikarnak három évre újjáalakítása volt. Varjassy Árpád elnököt nyomban lemondása után egyhangulag újól megválasztották és így ő vezette tovább a választást, amely mindvégig egyhangú volt. Alelnökké Krenner Miklós dr. választották meg, de Krenner, mint azt előre bejelentette, nem fogadta el a választást. Kijelentette, hogy személyi ellentéték nem vezetnek elhatározásában, de körülményei és benső okok nem engedik meg, hogy részt vegyen a Kölcsey-egylet vezetésének nagy munkájában. Alelnöknek maga helyett Fényes Dezsőt ajánlotta, akit a közgyűlés meg is választott.

Titkár *Farkas József dr.*, pénztáros *Baross Dzsó*, ellenőr *Zima Tibor*, ügyész *Krenner Zoltán dr.* lett, a választmányba pedig az elhunyt *Szathmáry Gyula* helyére *Fábián Lajos dr.* törvényszéki elnököt választották meg. Tagja lett a választmányának az eddigiekén kívül *Krenner Miklós dr.* és *Szöllösi István* is.

Varjassy Árpád elnök és *Fényes Dzsó* az új alelnök meleg szavakban emlékeztek meg *Krenner Miklós dr.* működéséről és további munkáját kérték. Végül *Farkas József dr.* titkár köszönte meg a bizalmat és azt jelentette be a közgyűlésnek, hogy a Kölcsey-egylet nyugodt lehet: a kulturpalota könyvtárosa és az egylet titkára között a legideálisabb harmónia lesz az ő személyében. Arra fog törekedni, hogy mindenkit meggyőzzön arról, hogy a Kölcsey-egylet nem tekintik mostohagyermeknek a kulturpalotában.

A közgyűlés ezután véget ért.

Szathmáry Gyula a ravatalon.

— Készülődés a temetésre. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 27.

Igaz és őszinte részvételt keltett Arad város és a vármegye előkelő közönségének soraiban, de azonkívül is minden társadalmi rétegben *Szathmáry Gyula* volt alispán halála. Hosszu közéleti munkálkodása alatt mindenki puritán, talpig becsületes, egyenes jellemnek, érzékeny és az emberi méltóságot mindennél többre becsülő léleknek ismerte meg. A maga erejéből a vármegye legelső pozíciójába küzdötte fel magát és a magas helyen nem széditette el a hatalom birtoka, mert megmaradt érző szívű embernek, aki a vele együtt dolgozó tisztviselői kart mindig a közigazgatási törvények emberséges szellemben való végrehajtására oktatta. Ő maga dolgozott legtöbbet, mert pedáns és a felületességet nem tűrő főnök volt, akit azonban soha rossz akarat embertársával szemben nem vezérelt. Azt hitte, hogy mindenki olyan őszinte, olyan tiszta és fenkölt gondolkodású, mint ő.

A munkában fáradhatatlan volt s nem ritkán megtörtént, hogy egy-egy fárasztó vidéki kiküldetésből hazatérve kilenc órákor este felment hivatalába s éjfélig, éjfélutáni egy óráig revidálta az aznap referált ügydarabot, javított bennük s láthatatlanul egyet sem engedett utjára.

Hivatalársai, alárendeltjei valóságosan imádták, mert jóságos volt szemben a szó teljes értelmében atyai volt. Úgyes bajos dolgokban szívesen állott rendelkezésükre, segítette őket, tanácsokat adott s szeretete a legkisebb dolgokban is megnyilvánult.

Jótekonysága közismert volt. Anyagi erejéhez képest igen nagy összegeket adott jótekonycélokra s azonkívül a város szegényei közül többet állandó segítségben részesített. Ezek minden hónap elsején és tizenötödikén pontosan megjelentek lakásán s átvették tőle a nekik szánt összeget.

Egész életében rendkívül vallásos volt. Minden nap elment a templomba, hosszabb ideig a Katolikus Körnek is elnöke volt s mint ismeretes, erről a tiszteiről akkor mondott le, mikor egyesek rulett játékot honosították meg a körben.

Mint ügyvéd páratlanul lelkiismeretes volt. A bírák nem egyszer csodálkozva beszéltek, hogy ha ügygondnoknak nevezték ki ismeretlen örökösök, vagy eltűntek számára, mikor tehát tudta, hogy munkájáért egy fillérvényi honoráriumot sem fog kapni, lelkiismeretének parancsát követve 8—10 íves beadványokat készített, megfizethetetlen ügyvédi munkákat — ingyen.

Ha valahol ünnepi beszédet kellett mondani,

akkor rendszerint 5 hozzá fordultak. Legutóbb például *Prohászka Ottokár* püspök tiszteletére rendezett banketten mondott ünnepi beszédét, amely irodalmi nivón álló, magasan szárnyaló, nemes lendületű volt, mint *Szathmáry* beszédei rendszerint. Ünnepi alkalmakkor gyakran beszélt, ha felszólították rá, de ő maga sohasem kereste az alkalmat, nem vágyott a szereplésre.

Életmódja egyszerű, mondhatni puritán volt. El sem tudta képzelni, hogy lehet pénzt kiadni ingyen falatokra, pezsgőre, Havanna szivarokra. Színházba nem járt s társaság után sem vágyódott soha.

A megboldogult alispán tetemeit *Boros Béné* tér 10. szám alatti lakásának szalonjában ravatalozták fel. A ravatalhoz a város és megye előkelőségei közül ma számosan elzarándokoltak, hogy elbucuszsanak a páratlanul népszerű és szeretett embertől. *Temetése holnap délután négy órákor lesz.* A megállapított program szerint az elhunytat a sírnál a vármegye nevében hivatali utóda, *Dálnoki-Nagy Lajos dr.* alispán fogja elbucusztatni, az ügyvédi kamara nevében pedig az aradi ügyvédi kar egyik előkelősége. Irodája részére ügygondnokul a kamara unokaöccsét, *Zubor Imre dr.*-t nevezte ki.

Részvétüket fejezték ki részint levélben, részint távirat útján a következők: *Fekete Gábor* titkos tanácsos, *Kolozsvári táblaelnök*, *Csernovics Diodor dr.* minisztériumi tanácsos *jószágügyigazgató*, *Hanza Géza* táblai tanácselnök, *Eudes Miklós* táblabíró, *Kotás József*, a főhercegi uradalom jószágkormányzója, *Boros Géza*, *Ring Géza*, *Lacay Gyula* és még számosan. A gyászjelét fekete lobogó van kitűzve a vármegyeházra, az Arad Csanádi Egyesült Vasutak, az Arad Csanádi Gazdasági Takarékpénztár, az Aradmegyei Takarékpénztár, Aradmegyei Gazdasági Egyesület s a megyei közkórház épületére.

A délelőtti folyamán köldőtségesen kereste fel az elhunyt családját az *Acsev igazgatósága* *Fábray Sándor dr.* vezérigazgató, a királyi törvényszék *Fábián Lajos dr.* elnök és a pénzügyigazgatóság *Embey Iván* pénzügyigazgató helyettes vezetésével.

A ravatalon ma a következő feliratu koszorukat helyezték el: Nagyérdemű elnökének hálás szeretettel — az Aradi Autonom Katolikus Kör. Kegyelete jeléül — az aradi ügyvédi kamara. Kegyelettel — az *Acsev igazgatósága*. Kegyelete jeléül — az *Acsev. tisztviselői*. Felejthetetlen érdeműs intézeti elnökének — az Aradmegyei Takarékpénztár igazgatósága. Az aradhegyaljai szőlőgazdák egyesülete — érdeműs alelnökének kegyelete jeléül Mely fájdalommal — Aradvármegye tisztikara. Tisztelete és kegyelete jeléül — Aradvármegye törvényhatósága. Kegyelete jeléül — *Ring Géza*. Felejthetetlen Gyula bácsinknak — *Marci és Pali*. A legnagyobb részvétellel — báró *Bánhidya Antal*. Hálás kegyelettel — *Dálnoki Nagy Lajos*. A kedves sógnak — *Mariska, Géza*. Isten veled jó Gyulánk — *Zubor család*. Drága jó nagypapának — *unokái*. Bánatos szívvél — *Márta, Gizella, Lóránd*. Édes jó Gyula bátyáknak — *Károly, Sata, Jancsi*. Édes jó apáknak — *Béla, Margit*. Édes jó apáknak — *Sándor, Kata*. Édes jó apáknak — *Anta, Tibor*. Testvéri szeretettel — *Mihály, Berta, Gejza*. Testvéri szeretettel — *Mária, Miklós, József*. Szeretettel — *Jozefin, Jó Gyulamnak* — *Mari*.

Az elhunyt családja a következő gyászjelentést adta ki: *Szathmáry Gyuláné Tolnai Mária* saját és gyermekei: *Szabó Kata* *Schartner Sándorné*, *Szabó Margit* *Tüdös Béláné*, *Szathmáry Anta* *Ferenczy Tiborné*, valamint alólírottak nevében fájdalommal jelentü, hogy felejthetetlen férje *Szathmáry Gyula*, kir. tanácsos, Aradvármegye nyug. alispánja, ügyvéd, az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak jogtanácsosa, 1913. évi március hó 27-én hajnali 2 órákor, a halotti szentségek felvétele után 68 éves korában, boldog házasságának 32 ik évében az Urban elhunyt. Temetése folyó hó 28-án délután 4 órákor a *Boros Béné* tér 10. sz. háztól, az engesztelő gyászmise pedig folyó hó 29-én délelőtt 9 órákor lesz a főszertelendő Minorita atyák aradi templomában. Legyen emléke

áldott! Arad, 1913. március 27. *Szathmáry Gejza*, *Szathmáry Mihály*, *Vecsey Miklós* nád. *Szathmáry Mária testvérei*. *Schartner Sándor*, *Tüdös Gyula*, *Tüdös Béla*, *Tüdös Pista*, *Tüdös Jancsi*, *Ferenczy Dénes*, *Ferenczy Zsófia*, *unokái*. *Schartner Sándor dr.*, *Tüdös Béla*, *Ferenczy Tibor dr. vejei*, *Szathmáry Mihályné*, *Vecsey Miklós*, özv. *Tolnai Jánosné*, *Zubor Gyuláné*, *Tessényi Károlyné*, *sógornői és sógora*. *Tolnai Vilmos dr.*, *Szathmáry Károly*, *Domány Jánosné*, *Vecsey József dr.*, *Tolnai Lajos dr.*, *Trajanovits Jánosné*, *Zubor Andor*, *Perlaky Gáborné*, *Horváth Jánosné*, *Zubor Imre dr.*, *Szentiványi Károlyné*, *unokaöccsei és hugai*.

A vármegye gyászának így ad kifejezést: *Aradvármegye közönsége és tisztikara* mely fájdalommal tudatja, hogy *Szathmáry Gyula*, kir. tanácsos, Aradvármegye nyugalmazott alispánja, folyó hó 27-én meghalt. Szívjósággal párosult nagy munkásságának alkotásai, Aradvármegye közönségének és tisztikarának hálás kegyelete hűségesen őrzik emlékezetét.

Az ügyvédi kamara gyászjelentése a következő: Fájdalommal tudatjuk, hogy szeretett és köztiszteletben álló kartársunk *Szathmáry Gyula* kir. tanácsos, aradi ügyvéd, Aradmegye nyugalmazott alispánja folyó hó 27-én elhunyt. Felkérjük a kartársakat, hogy a temetésen megjelenni sziveskedjenek. Az aradi ügyvédi kamara.

Elnöke elhunyt felett így kesereg az *Aradmegyei Takarékpénztár*: Az Aradmegyei Takarékpénztár igazgatósága mely fájdalommal jelenti, hogy az intézet odaadó buzgalommal működött felejthetetlen elnöke *Szathmáry Gyula* ur, kir. tanácsos, Aradvármegye nyug. alispánja, folyó hó 27-én jobblétre szenderült. A megboldogult több mint két évtizeden át önzetlenül és szeretettel ápolta intézetünk érdekeit és emlékét mindenkor hálás kegyelettel fogjuk megőrizni.

Szathmáry alispán mindig kedvelt és népszerű ember volt a vármegye tisztviselői és alkalmazottai körében. A nagytudású alispánt a legkisebb járási díjnak is jószívűnek és végtelentül kedves, őszinte, igazi magyar embernek ismerte. Sok kedves történetet tudnak erről. A kilencvenes években — amikor *Szathmáry Gyula* Aradvármegye alispáni székhelyén ült — még megvoltak a régi, azóta megszűnt vármegyei pénztárak és a tisztviselők abból kapták a fizetést, de onnan kapták az alispán utalványozására az előleget is.

Egy két tisztviselő mindig akadt — különösen a kiszállításuk között — aki pár nappal elcsúszás után bekapogtatott már előleget kérni a mindig jovialis alispánhoz, *Szathmáry Gyula* rendszerint munkába temetkezve, akták közé merülve ült íróasztalánál és amikor a kopogtatásra felkapta mosolygó arcát, igyekezett szigorúan nézni a másodikán előleget kérő irnokra, napidíjára, aki már nyújtotta is a kérvényt.

— Hogyan? Előleget? — mordult erőszakolt haraggal *Szathmáry* alispán. — Nem látja, hogy dolgom van! Ne zavarjon!

De alig tette ki a lábát az alispáni szoba ajtaján az elutasított kérelmező, már felpattant az ajtó és az alispán frissen, fűrgén kiáltott ki:

— Jöjjön csak vissza irnok ur! Hadd irom alá azt a nyugtát. Nem kell azért mindjárt elszaladni, ha szigorúan szólok!

És ezt a kedves szörfölődést nem engedte el egyszer sem a korai előlegkérőknek, akiket azután minden ügyes bajos dologról szeretettel kikérdezett.

Az elhunyt nyugalmazott alispánt élete utolsó napjáig minden reggel lehetett látni, amint vidám beszélgetés közben, élénken társalogva végigsétált egy kis csoporttal a *Boros Béné*-tér, *József főhercegeton*, *Andrássy-tér*en. Ez a kis társaság az úgynevezett „Reggeli sétatársaság”, amelyet talán husz esztendő előtt alapított *Szathmáry Gyula*. A sétatársaság alapszabályai egyetlen pontba foglalhatók össze: sétá reggel fél nyolctól negyed kilencig, fél kilencig. Szép időben, rossz időben egyaránt.

A sétatársaság legrégebb tagjai az alapító *Szathmáry* kivül *Heinrich Sándor*, az Aradi Csanádi Gazdasági Takarékpénztár vezérigazgatója, *Fetter Géza* nyugalmazott Máv. tiszteletese helyettes és *Szathmáry Mihály*, az elhunyt testvére voltak. Husz év óta rótták reggelről reggelre az aradi Főteret és a társaságnak semcsak alapítója, hanem lelke és legpontosabb tagja

ie mindig Szathmáry Gyula volt. Télen-nyáron, hóban és ruhogó esőben épűgy, mint ragyogó szép időben fél nyolckor, mielőtt a toronyóra elkondította a felet, a nyugalmazott alispán már ott volt a találkozóhelyen. A sétatársasághoz öt hat év előtt két újabb tag csatlakozott: *Reiber* Emil, az osztrák magyar bank aradi fiókjának főnöke és *Schill* József vármegyei főjegyző.

Barátságos és őszinte szeretet főzte egymáshoz a kis társaság tagjait, akik most őszintén és mély fájdalommal gyászolják meg Szathmáry Gyula elhunytát. A sétatársaság csonka lesz, hiányos marad most nélküle.

Barabás Béla nyugdíjat kér a vármegyétől.

— Az egykori irattárnok jogai. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 21.

Érdekes nyugdíjazási kérelem érkezett ma Aradvármegye alispánjához. *Barabás* Béla országgyűlési képviselő és fővárosi ügyvéd kéri az okmányokkal felszerelt kérvényben, hogy állapítsák meg harminc esztendő előtti vármegyei szolgálataidért kijáró nyugdíját.

Az ellenzéki vezérről csak kevesen tudják, hogy három évtized előtt egészen szürke és egyszerű vármegyei tisztviselőnek indult, Aradmegye árvasszékné dolgozott, de néhány évi hivataloskodás után megrájt állásától és ügyvédi pályára lépett, ahonnan aradi képviselővé és ellenzébi vezető emberé növekedett. Most, az élet alkonyán *Barabás* Béla ismét megemlékezik aradmegyei hivataloskodásáról és nyugdíja megállapítását kéri.

A kérvényben elmondja *Barabás*, hogy 1880. május nyedikén nevezték ki megyei árvasszéki irattárnokká. Ebben az állásban azonban 1881. március 1882. februárig kiegészítő árvasszéki előadó tevékenységét is végzett. Állásáról 1884. június tizediké nyugalomdíjgénye fentartára mellett lemondott. Négy évig tartó árvasszéki hivataloskodása alatt hárász forint, azaz ezerkétszáz korona fizetést kott, amiből megfelelő százalékkal járult hozzá a nyugdíjalaphoz.

— Ék előre becsátása mellett — így hangzik *Barabás* Béla nyugdíjkérvényének legérdekesebb része — jelzem, hogy kérvényem célja nyíljogosultságom elismerése. Az idő halad, az emberek öregszenek, a bizonyítékok és irások lassként elkallódnak. Épen azért, nehogy a szükség illta esetére szerzett jogom kétségbe vonassék, y vitássá váljék és ezzel az idő is pocsekoltta, már most állok elő nyugdíj jogosultságom vonatkozó adatokkal és bizonyítékaikkal.

Nyugalom megállapítását ugyanis *Barabás* Béla nem nemlített négy évi szolgálat után kéri, hanem a hivatozik, hogy a vármegyei nyugdíjalap évi fizetésnek megfelelő nyugdíj százalékotetett be. Lemondása után 1884. június 19-án vármegye akkori alispánja egyenesen litotta a volt árvasszéki irattárnokot, hogy nyugdíjszabályok értelmében továbbra is szabályzatban kikötött tíz évig — maradjon a nyugdíjalapnak. *Barabás* csakugyan elégett az alispáni intézkedésnek és 1884 től máig: 1890 elejéig pontosan befizette Ágye tisztviselői nyugdíjalapjába az évi 1200 na után járó százalékokat. Minden hó elsőjelenent *Barabás* a megyei pénztárnál és utkor, amidőn volt tisztviselő kollégái felvettetésüket, ő hiven befizette esedékes nyugdíját.

A volt őki irattárnok és ma országgyű

lési képviselő be is mutatja kérvénye kapcsán ki-nevezési okmányát, fizetési könyvét, lemondása elfogadását és azt az alispáni határozatot, amely további nyugdíj járuléka fizetésére utasította őt. Mindezek alapján azt kéri *Dálnoki Nagy Lajos* dr. alispántól, hogy állapítsa meg a neki jogosan megjáró nyugdíjat egykori fizetésének negyven százalékában, tehát évi 480 koronában, illetve elhalálózása eseten őzvegye részére évi 360 koronában.

Barabás Béla elhatározása nem mai kelett. Már a múlt évben előszóval bejelentette ezt a szándékát *Dálnoki Nagy Lajos* dr. alispánnak és mint most kérvényében, akkor is azzal magyarázta meg elhatározását, hogy öreg napjaira, ha az ügyvédi tevékenységtől visszavonulna, vagy elhaláozra biztosítva akarja látni azokat a kis jövedelmeket, amelyekre szüksége lehet és amelyekhez joga van.

Windischgrätz Vince herceg öngyilkossága.

— Reménytelen szerelem áldozata. —

Távirati tudósítás.

Róma, március 28.

A Via Appián, ahol a régi Róma nagysezerü emlékei hirdetik a klasszikus fenséget, közel a katakombákhoz, a Quo vadis templomhoz, kioltotta tegnap az életét egy fiatal mánás, a harmincegy éves *Windischgrätz* Vince herceg. Tegnap március huszonhatodikán történt az öngyilkosság. A herceg, aki mint attasé működött Ausztria-Magyarország kvirináli nagykövetségén, automobilon kihajtatott a nyilegyenes, kissé elhagyott Via Appiára, aztán egy magánosan álló fához támaszkodva föbelőtte magát. Sofförje már holtan talált. *Windischgrätz* Vince herceg a legelőkelőbb arisztokratái közé tartozik a monarchiának. Nővérei révén rokonságban van a Szapáry- és Apponyi családokkal s igen sűrűn fordult meg Budapesten. A szimpatikus fiatal herceget a főváros mánásásköreiben nagyon kedvelték és tragédiáján, melynek az egyik verzió szerint anyagi veszteség a motívuma, nagy részvétet és megdöbbenést fognak érezni.

A halál utján.

Rómából jelentik: *Windischgrätz* Vince herceg tegnap délután autóra tilt és az Aqua Santa-hoz hajtatott; a Via Appia Nuova mellett. Hét kilométernyire innét, a San Giovanni kapu előtt megállította a gépkocsit és kiszállt. Sofförjének azt mondotta, maradjon csak az autón, egy kis gyalogsétát tesz és nyomban visszatér. Negyedóra múlva a gépkocsi türelmetlenül kezdett. Utána ment a gazdájának, akit egy fa tövében elnyulva, vérző halántékkal talált. Körülötte kis, félig meg-alvadott vértócsa. Kezében görcsösen szorongatta revolverét, amelyből egy golyó hiányzott. A sofför kiáltásaira néhány ember sietett elő, de már nem lehet segíteni: a harmincegy éves herceg meghalt.

Zsebében három levelet találtak, az egyik *Mérey* Kajetán kvirináli osztrák-magyar nagykövetségnek volt címezve. Pénz egyetlen fillér sem volt nála. A sofför autóra emelte és behajtott vele a kvirináli nagykövetségre. Itt nyomban intézkedtek a holttest felravatalozása iránt. A monarchia kvirináli és vatikáni nagykövetségére felhúzták a gyászlobogót. Az osztrák magyar diplomaták úgy tudják, hogy *Windischgrätz* Vince herceget az utóbbi időben súlyos veszteségek érték és komoly anyagi bajokkal küzdött. Bécsbe a külügyminisztériumba telefonon jelentették az öngyilkosságot. *Mérey* nagykövet szerint a herceg csak erős idegrohamban követhette el tettét. A

holttestet ma reggel a Palazzo di Venezia oszlopos csarnokában felravatalozták.

Szerelmem?

Berlínből jelentik: Mint a *B. Z. am Mittag* jelenti, *Windischgrätz* Vince herceget szerelmi kalandja kergette halálba. A római Aqua Santa mellett elhaladó vasut egyik órénak a felesége látta a holttestet és fölismerte benne azt az uriembert, akit gyakran látott sétálni esténként az Aqua Santánál egy igen szép lednyyal. A herceg nagyon szerelmesnek látszott; kart karba fázve jártak a fiatalok és mosolygó arccal kedves szavakat autogtak egymás fülébe. Nyolc nappal ezelőtt látta az ő felesége, hogy a fiatalember egyedül volt az Aqua Santánál és sirva borult rá arra a padra, amelyen kedvese ülni szokott. Azóta nem látta. *Windischgrätz* barátai nem hiszik el ezt a históriát, amely pedig nagyon valószínű, mert a hercegnek nem voltak játékszenvedélyei és nem igaz, hogy kártyaveszteségek érték. Alighanem szerelmes volt egy polgári leányba.

Rómából jelentik: *Windischgrätz* Vince herceg, nem kártya, hanem reménytelen szerelem áldozata. A római arisztokrata körökben nyílt titok volt, hogy a fiatal attasé szerelmes volt egy olasz arisztokrata hölgybe, aki azonban szerelmét nem viszonzta.

Windischgrätz Lajos herceg a tragédiáról.

Windischgrätz Lajos herceg, az öngyilkos unokabátyja most Sárospatakon van, onnét hívták föl telefonon. El sem akarta binni a fiatal rokon tragédiájának híret. Kételkedve kérdezte:

— Ez biztos ?!

Elmondták neki az öngyilkosság részleteit, mire a herceg így szólt:

— Szegény Vincét nagyon szerettem. Unokaöcsém volt, a bécsi urakháza volt elnökének fia. Körülbelül az én koromban lehet. Fogalmam sincsen, hogy mi készíthette az öngyilkosságra. Igen komoly, munkás férfiak ismertem, ahinek nem volt semmi szenvedélye. Legutóbb néhány hónap előtt találkoztam vele Bécsben; akkor semmi nyoma nem volt a magatartásán lelki depresszióknak. Az eset nagyon lejutó.

Windischgrätz Lajos herceg és felesége el fognak menni az öngyilkos temetésére, amely valószínűleg Bécsben lesz.

Windischgrätz Vince.

Windischgrätz Vince herceg egyetlen fia *Windischgrätz* Alfréd örökös hercegnek, az osztrák urakháza volt elnökének. Huszonöt éves korában lépett diplomáciai szolgálatba. Először a szófiai követségen volt Ausztria-Magyarország attaséja, azután Rómába került a kvirináli nagykövetségre. Tartalékos dragonos hadnagy volt a 14. számú dragonos ezrednél. Három nővére van: a harmincöt éves Hedvig, aki Szapáry Frigyes gróf külügyminisztériumi követségi tanácsos felesége, a huszonkilenc éves Ágnes, aki még hajadon és a huszonhat éves Aglája, akit Apponyi Károly gróf vezérkari őrnagy 1908 ban vett feleségül. *Windischgrätz* Lajos főrendiházi tag az unokafivére. A Dasswffy- és Széctényi-családokkal is rokonságban volt az öngyilkos.

Az ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomás)	— — — — — 151
Kiadóhivatal és hirdetés osztály	— — — — — 151
Nyomda	— — — — — 151

Törökország végveszedelme.

— Élet-halál-harc Csataldzsánál. —

Tájérazati tudósítás.

Arad, március 27.

Szavoff generális jelentése.

Szofia: Drinápoly kapitulációjáról a várost ostromlott haderő főparancsnoksága a következő jelentést küldte a hadügyminisztériumba.

A főhadiszállás husvétvasárnapján este azt az utasítást küldte Szavoff tábornoknak, hogy a keleti váróvonal előretolt török hadállásokat támadja meg és kerítse kézre. Szavoff generális hétfőn délután rendelkezett a hadműveletek megkezdéséről. Az ostromművelet hétfő délután két órakor megkezdte a tüzelést az összes váróvek ellen a szakadatlanul folytatták este nyolc óráig. A törökök egész nehéz tüzérségükkel válaszoltak. Ugyanazon az éjszakán a keleti váróvonal gyalogsága három és fél óra tájban a Kundere folyó felé nyomult előre, melyen negyed 3 órakor átkelt. Egyidejűleg a tábori és ostromgyűk megkezdte a tüzelést a török hadállások ellen. Az ellenség heves gyalogsági és tüzérségi tüzeléssel válaszolt, mely az előnyomuló csapatok ellen volt irányozva.

Tüzelésünk védelme alatt csapataink merészen előnyomultak és napfölkeltkor Kustepe, Maslak, Maltepe, Szaupcsilar, Eszkikumlu, Pacsedcsilar és Demirkapu előretolt hadállásokat szörnyen elfoglalták, míg az 56. ezred halálmegvető rohammal vetette magát az északi várszektor ellen. Tizenkét ágyú és 300 török fogoly az ostromlók kezébe került. Ugyanebben az időben a déli várszektor csapatai elfoglalták Pamukriti erődöt és folytatták támadásukat Takatbair és Dud-sarossz ellen. A huszadik szerb ezred pedig a Kadinköjtől északnyugatra fekvő dombot kerítette kézre. A szerb Timok-hadosztály balszárnya Eknaköjt foglalta el, a szerb Dunahadosztály Papastepeért harcolt.

Általában az ostromló tüzérség egész napon át tulsulyra igyekezett vergődni az ellenséges nehéz tüzérség fölött, hogy összerombolja az erődítéseket. Az ostromló tüzérség védelme alatt a keleti szektor csapatai elszántan előnyomultak és délelőtt 10 óra felé 2-300 lépésnyire jutottak a váróvonalhoz, ahol az éjszakát töltötték. *Ezer embert elfogtunk, hat mitrailleust és 21 ágyút, köztük hét gyorstüzélt, zsákmányoltunk, amelyeket azonnal működésbe hoztunk az ellenség ellen. Estefelé nyilvánvaló lett ostromló tüzérségünk tulsulya. Több török üteg elnémult.* Ezért parancs ment, hogy az éj folyamán a váróvonalat meg kell támadni. Az éj folyamán az után rendkívül élénk tüzérpárbaj folyt. A gyalogság elpusztította a mesterséges akadályokat és napkeletkor Aivasbaba, Aidsiogi, Kastenlik, Kurusesme, Ildiztabia, Topiolu, Kavaz és Kaik erődök egész vonalát szörnyen elfoglalta. Mozsarakat toltunk azután előre, hogy a váróvonalat végleg biztosítsuk. Reggel 8 óra felé a törökök megkezdte a depotok, a kaszárnyák, a kórházak és más katonai épületek összerombolását és a város több pontját föl is gyújtották.

Fogságban a török trónörökös.

Filippopolisz: Drinápoly alól rendkívül sok foglyot szállítottak az itteni várba. Állítólag *Suszuf Izeddin trónörökös is a foglyok között van s vele együtt számos német tiszt, akik mind Drinápoly alatt voltak szolgálatban.* A város ellen intézett utolsó roham alkalmával a bolgárok veszteségei óriásiak voltak, ezrével hullottak el az emberek a törökök pusztító ágyutüzében.

Szofia: Drinápoly bevételénél ezer tisztet és tizenhét tábornokot fogtak el. A pasákat Szófiába viszik, a tiszteket pedig Filippopoliszba. Sukri

pasa állítólag kardjának átadásakor kijelentette Ivanoff tábornok előtt, hogy *nincs olyan vár, melyet a bolgárok ne tudnának bevenni.*

Szofia: Drinápolyból jelentik, hogy a vár átadása miatt elkéseredett és véres utcai harc folyt szerdán egész éjjel. Mindkét részről számosan elesetek, a város legnagyobb része romokban áll.

Bolgár kézen Csataldzsza.

Szofia: Drinápoly bevételével egyidejűleg a bolgár sereg a csataldzsai vonalnál is nagy győzelmet aratott s ennek következtében elhatározták, hogy a Drinápolytól felszabaduló nagy haderőt is a csataldzsai vonalhoz viszik, hogy kiérőszakolják az utat Konstantinápoly felé. A kormány még nem döntött a felett, hogy bevonul-e Konstantinápolyba, de ha a porta továbbra is úgy viselkedik, mintha egyenlő erejű fél lenne, akkor a bolgár sereg nem áll meg addig, míg Konstantinápolyba nem ér.

Szofia: A csataldzsai bolgár előcsapat ma támadást intézett a török csapatok ellen és Karassu mögé visszaverte őket. Csataldzsza város ismét a bolgárok kezén van.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Heti műsor:

Péntek: *A kém*, dráma. G. Kertész Ella és Góth Sándor vendégfelléptével. C. bérletszűnet.)

Szombat: *Az ingovány*, szimfónia. G. Kertész Ella és Góth Sándor vendégfelléptével. (A. bérletszűnet.)

Vasárnap: *Este: Bent az erdőn*, Garvay Andor drámája. Itt először. B. bérlet.)

* **A Góth-pár vendéjátéka.** A *tolvaj* két vezető szerepében kezdte meg a Góth-pár három napra tervezett vendéjátékát s azzal a tudatos és mégis intuitív művészettel, amellyel már annyiszor hódított az aradi színpadon, ma este is beszédte az ő aradi adófizetőinek elismerését. A Góthék vendéjátékai mindig ünnepi hangulatot hoznak az aradi színház nézőterére s ma este is zsufolt ház ünnepelte a kitűnő művészpárt, noha a *tolvaj* belső alakításukat már igen sokszor alkalmunk volt élvezni. A vendégek mellett *Kesztler* és *Novák Irén* jók voltak, *Delli* ellenben tulságosan sokat siránkozott és a 19 éves fiatalember szerepében nagyon öreg volt. A rendezésre vonatkozólag meg kell jegyeznünk, hogy a második felvonás butorait nem egy braziliai milliomos ültetvényes, de egy szomorú viszonyok közt élő kishivatalnok sem állítaná be a lakásába, annyira izléstelenek és vásáriak. A harmadik felvonásban két könyvszekrény szerepelt, amelyeknek szemszerű kopottsága özönviz előtti időkre vall. Ezt a két rettenetes diszletdarabot, mint az aradi színház ókori emlékeit, célszerű lesz a kulturpalotában elraktározni s általában a diszletkezés stilszerűségére valamivel nagyobb súlyt fektetni. Inkább ne legyen könyvszekrény a színpadon, mintsem ilyen szibvásári portéka. (kg)

* **A kulturpalota könyvtára** (bejárás az Apponyi-körutató) a Kölcsey egyesület tagjai részére a hó 28-tól minden hétköznapon hétfőn, szerdán és pénteken délután 3-tól 5-ig, kedden, csütörtökön és szombaton fél 11-től fél 1-ig van nyitva. A tagok csakis ez évi nyugtájuk felmutatásával kapnak könyvet. A könyvtár és az olvasóterem a nagyközönségnek rövidesen rendelkezésre áll.

* **Megjelent az Érdekes Ujság** második száma. Nagy és szenzációs feltűnést keltett országoszerre a legifjabb magyar képes hetilap, az *Erdekes Ujság*. A kitűnő lapnak első száma úgy tartalom, mint külső forma és kiállítás tekintetében nagy meglepetést és csodálatot keltett, most megjelent a második szám, amely még szebb és szenzációsabb, mint az első. Gyönyörű képek, klisek, a legkiválóbb magyar írók novellái, tréfái vannak ebben a számban, amely Weisz Leonnál 20 fillérért kapható.

* **A színházgató közlései.** *A kém* — *Góthékkal*. Mint előre látható volt, az aradi közönség tüntető szeretettel, lelkesedéssel fogadta a Góth-párt, akik eljöttek ismét Aradra, hogy művészetük legjavát bemutassák. Második fellépésükre pénteken *Kista-emakere gyönyörű drámáját*, *A kém*et választották. Ebben a darabban jut igazán kifejezésre az a hatalmas művészi készség, amely a Góth-párt az ország legkiválóbb drámai színészeinek sorába emelte. A kém, mint ismeretes, rendkívül érdekes, izgató drámai problémát tár elénk s kiváló alkalmat ad arra, hogy a két vezetőszerepben Góth Sándor és Kertész Ella brilliáns alakítást mutasson be. A kém több szerepeit Góthékon kívül Bankóé, Nőgrádi, Beregi dr., Várnay, Dally, Hajdutska, Balázs játsszák; a darabot Kesztler dr. rendezte. Az előadás iránt máris nagy az érdeklődés s egészen bizonyos, hogy zsufolt ház fog gyönyörködni Góthék kitűnő alakításában. — *A Góth-pár utolsó fellépte* szombaton lesz az *Ingoványban*: ez Góthéknak a legkiválóbb szerepe s már az aradi közönségnek is volt alkalmuk a produktív művészetükben gyönyörködni. — *Bent az erdőn* a címe Garvay Andor legújabb drámájának. A magyar drámaírás eme legkiválóbb alakjának ez az alkotása mindenfelé nagy és általános csodálatot, igaz gyönyörűséget keltett s éppen ezért a dráma nek vasárnap esti bemutatója iránt máris igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. A Bent az erdőn nagy drámai erővel megcsinált munka, amelynek érdekessége, hogy mindössze négyen játszanak a darabban: Kesztler dr., Kápolnay Juliska, Beregi dr., Novák Irén. A darabot Kesztler dr. rendezte. A vasárnapi előadásnak érdekessége lesz, hogy azon Garvay Andor és Faludi Miklós, a Vígyszínház igazgatója is megjelenik. — *Vasárnap délután* Lehár Évája kerül színre, a vezetés szerepben Dióssyval.

* **Psylander esték az Apollóban** Ma este volt az Apolló színház második Psylander-estéje, amely ép olyan érdeklődés mellett zajlott le, mint a tegnapi premiér. Ma is kikerült az Apollószínház pénztára fölé a „Minden jegy üfogyott” felirású táblácska, amely azt mutatja, hogy „A születésnap ajándék” minden tekintetben hierdemli a publikum érdeklődését. Kétségtelen, hogy az a kép megfogja erősíteni a Nordisk-Üngyár amugy is köztudattá vált jóhírnevét. Az érdekes cselekmény vonzó erővel viszi magával a nézőt s a megrázó jeleneteknél szinte belekapcsolja az idegeinkbe a dráma alakjainak érzését. Csodálatra méltó ebben a darabban is Psylander, a sokoldalú mozzsinész, ahinek ez a szerepe a legjobb alakításai közé tartozik. A fő nő szerepet egy tüneményesen szép színésznő játsza, aki szépsége mellett művészi kvalitásokkal rendelkezik. A darab kiállítás is nagy elismerést vált ki a közönségből. A műsoron lévő Nordisk kép holnap, pénteken kerül utoljára vetítésre. Ugyanekkor mutatja be utoljára az Apollószínház a Szőkevény című idegizgató amerikai drámát is. 177

* **Paylander az Urániában.** (A itok utoljára.) Holnap szerepel utoljára az Uránia mozgófényképszínház műsorán a Titok című gyönyörű Nordisk dráma. Hogy a szenzációs dráma milyen nagy hatást aratott, azt legjobban bizonyítja, hogy két nap alatt több mint háromezer ember nézte meg. Valóságos életvesztélyes volt a fogás egy-egy előadás kezdetén s sokan voltak, akik nem kaptak már helyet. Psylander, a világ legnépszerűbb mozzsinésze legszebb alakítását produkálja ebben a darabban, de kiváló nyújtak a többi színészek is, valamennyien a dán udvari színház tagjai. Itt említjük meg, hogy a gyás tévedése folytán ugyanez a film más cím alatt is más aradi mozgófénykép színház műsora is szerepel. A műsört azonban nem meghi ez a nagyszabású Nordisk slágert. A többi képek értékben szintén vetekednek a slágert elősorban az Apa akarata című bájos amerikai vígjáték, amely sok derűs percet szerzett a nézőknek. Kiemeljük még a Szerelmek és nagyvágyak című drámát is, amely szintén a legkiválóbb filmek közé tartozik. 175

* **Gyermekelőadás az Urániában.** Szombaton délután fél négy órakor gyermekelőadás lesz az Urániában. A műsor tizenöt kitűnő kép-ből fog állani, mindamellett a slágert felé nyire mérsékelt az igazgatóság. 175

Tizenhat betöréssel vádolta önmagát.

— Akit a hatóságok kergettek bünbe. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 27.

Rendkívül jellemző bűnpörrel foglalkozott ma az aradi királyi törvényszék büntető tanácsa Köller János királyi táblabíró elnöklete alatt, amelynek különös érdekességet kölcsönöznek az ügy előzményei.

A vádlott Schmidt József temesvári lakos volt, aki ellen az ügyészség lopás büntette miatt emelt vádat, mert ez év február hatodikán egy megyebeli tanító zsebéből a máriaradnai állomáson kilopta annak hat koronát tartalmazó pénztárcáját.

A mai főtárgyaláson a vádlott töredelmesen bevallotta bűnét s az elnök kérdésére a következőképpen magyarázta meg tettét:

— Lopás miatt már hatszor büntetve voltam, legutoljára nyolc évvel ezelőtt. Mikor ezt a büntetést kitöltöttem, elhatároztam, hogy jó utra térek és tisztességes ember lesz belőlem. Megnősültem, a feleségemmel boldog családi életet éltem, kis gyermekünk is született. Dacára annak, hogy nőslésem után soha semmiféle büntetendő cselekményt nem követtem el, a hatóságok folytonosan üldöztek s mihelyt valahol betöréses lopást, vagy lopást követtek el ismeretlen tettesek, rögtön engem gyanúsítottak a tett elkövetésével. Így történt, hogy egy ízben a csendőrök elfogtak, magukkal vittek és négy hélig össze-vissza járták velem az országot, hogy reám bizonyítsanak abban az időben elkövetett különböző lopásokat. Én, csak hogy megszabaduljak a folytonos üldözésektől és szenvedésektől, tizenhat rendbeli betöréses lopást magamra vállaltam és ennek következtében négy hónapig ültem vizsgálati fogságban. A főtárgyaláson azután kiderült, hogy abban az időben, melyben a magamra vállalt lopásokat elkövettem, én a temesvári fogházban ültem s így bebizonyosodott ártatlanságom. A főtárgyaláson azután eladtam, hogy mi késztetett arra, hogy magamra vállaljam a lopásokat. Miután semmi reményem sem volt arra, hogy valaha is elhagyják, hogy tisztességes ember vagyok, meg akartam menekülni a további üldözéstől és ártatlanul magamra vállaltam olyan bűnököt, melyeket sohasem követtem el. Ezután hi akartam vándorolni az országból, de nem kaptam utlevelet, azt mondták, hogy nem jó, ha ilyen gazember megmetyélez más országot. Majd Topolyán akartam letlepedni, de a hatóság ezt csak úgy volt hajlandó megengedni, ha erkölcsi bizonyítványt tudok szerezni.

— A feleségemmel nagyon boldog családi életet éltem, — folytatva vallomását a hatóságok áldozata — boldogságomat csak az zavarta meg, hogy az utóbbi időben a gyermekem betegeskedni kezdett. A pénzem már fogytán volt s ezért elmentem a lippai vásárra, hogy lókupeckedéssel keressék egy kis pénzt. A vásáron azonban nem sikerült üzletet könnöm s épen haza akartam utazni, amikor az állomáson megláttam a tanítót, amint a jegyének megváltása után pénztárcáját a kabátja külső zsebébe tette. Eszembe jutott a beteg gyermekem, egy pillanatra még haboztam, azután pedig benyúltam a tanító zsebébe. De oly ügyetlenül követtem el a lopást, hogy a tanító azonnal észrevette. Én visszaadtam neki a pénzt és könyörgtem, hogy ne jelentsen fel. Ő azonban nem hallgatta meg könyörgésemet, feljelentett és így kerültem ide.

Köller János elnök szánalommal hallgatta végig a vádlott vallomását, majd Krenner Zoltán dr. védő beszéde után a vádlottat egy hónapi fogházra ítélték, dacára annak, hogy az új büntető novella tíz évi fegyházat ír elő az üzletszerű lopás büntetésére. Figyelembe vették azonban az eny-

hitő körülményeket, a vádlott töredelmes vallomását, továbbá azt, hogy nyolc esztendő óta nem követett el büntetendő cselekményt, ami határozottan a javulás jele, s a 92. szakasz teljes mértékben való alkalmazásával hozta meg a bíróság enyhe ítéletét, melyet a vádlott a vizsgálati fogsággal már kitöltött. Az ítéletben úgy a védő, mint Fikker Károly dr. ügyész megnyugodott.

„Én szeretem a szép nőket“ . . .

(Kinek a gömbölyü, kinek a karcsu.)

Saját tudósítónktól.

Bécs, március 27.

Ezt bizonyára sokan vallják, de egy parlament egész nyilvánossága előtt Silberer alsóausztriai képviselő vallotta meg először. Az alsóausztriai tartománygyűlés tegnapi ülésén tiltakozott az ellen, hogy a divat „művészei“ elűntetik, sőt ami ennél még nagyobb baj, meg is szüntetik azokat a gömbölyűségeket melyeket a régi bécsiek annyira szerettek, de amelyeket a modern emberek már nem tudnak eléggé becsülni.

Silberer képviselőnek mindenesetre igaza van; miért ne lehetne e kérdést a parlamentben megvitatni? Van ez is olyan fontos dolog — hogy az érdekességéről ne is beszéljünk, — mint például a marhasó, vagy a kőzútak burkolásának ügye, mellyel oly behatóan szoktak foglalkozni az osztrák parlamenti testületek. Az izlésről sem kell vitatkozni; kinek a szőke, kinek a barna. És ha Silberernek nem kell az olyan nő, aki karcsubb, mint a milói Vénusz, ez tisztára csak az ő dolga. De vajon a nők vissza fognak e térni a régi telt idomokhoz, mint Silberer kívánja, ha ő csak egyedül nyilatkozik a molett hölgyek mellett! Az egész parlamentnek meg kellett volna nyilatkoznia, amíg Silberer csak maga hadakozik a karcsúság ellen, addig továbbra is veszedelmében forog az a bizonyos bécsi „gömbölyűség.“

A nevezetes beszédről különben ezt a tudósítást kaptuk Bécből:

Az alsóausztriai tartománygyűlés tegnapi ülésén Silberer képviselő a női divattal is foglalkozott. A többi között azt mondta:

— N m akarok a nagy kalapokról beszélni, a melyeknek bizonyára részük van a gazdasági viszonyok romlásában, hanem arról, hogy a női divat olyan formákat vesz föl és olyan formákban fejlődik, amely egyenesen káros a jövő nemzedékre. A divat nem elégszik meg azzal, hogy a színt és az anyagot szabja meg. Ő nem. A test alakját kell mestersegesen elváltoztatni. Lehetetlenebbnél lehetetlenebb módokat alkalmaznak évek óta a nők, hogy minél karcsubbak legyenek és hogy eltűntessék azokat a gömbölyűségeket, a melyeket mi, régi bécsiek, annyira becsülünk. (É én kedveltem.) Az istenért, csak csipő ne legyen. Törődjenek a fűzőkkel, orvosszerekkel és márgyekkel dolgoznak és valóban elérik a kívánt eredményt, de természetesen az egészségüket is nagyon megrontják. Egyik oldalon arra törekedünk, hogy az ifjúság testileg fejlődjen, de mit használ ez, ha a másik oldalon már elrontva jön a világra. Ezért kárhoztatom én a női divatot. Mindenféllel a higiénia hangoztatják és a mellett a nők elrontják testüket és egészségüket, hogy megfeleljenek egyes művészek követelésének, akiknek ugyancsak csodálatos nézeteik vannak. Én szeretem a szép nőket, de az én ideglenem a milói Vénusz és Rafael alakjai. Csak azt szeretném, hogy a nők is ehhez térjenek vissza.

Az érdekes tudósítást még hi kell egészítenünk azzal, hogy Silberer, aki így lelkesen landzsát tör a gömbölyűségek mellett, már öreg ember, de úgy látszik, még nem vén ember.

Szkutari sorsa.

— Szünetel az ostrom. — Meggyezés Albániára. —

Távirati tudósítás.

Belgrád, március 27.

Belgrád: Ma a király elnöklete alatt a kabinet minisztertanács volt, amelyen elhatározták, hogy utasítást adnak a Szkutari előtt álló szerb csapatoknak, melyeket Dejanovics tábornok vezérel, hogy az ostromot szüntessék be, amíg a lakosság ki nem vonul. Az utasítás úgy szól, hogy az új hadműveletekben a szerb csapatoknak mindaddig nem szabad részt venniük, míg a nem kombattáns lakosság a városból ki nem vonul. A szerb kormány értesítette erről a határozatról a bolgár kormányt. Így egyelőre nem lehet szó az ostrom folytatásáról, mert nem valószínű, hogy Nikita király az összes nagyhatalmak kérését figyelmen kívül hagyná és a montenegrói sereggel tovább folytatná az ostromot, amikor saját hadereje erre nem elegendő. A szerb minisztertanács fenti határozatára döntő befolyást gyakorolt Hartwig orosz nagykövet is. Bolgár részről is figyelemreméltó lépés történt, amennyiben a bolgár kormány azt a barátságos tanácsot adta a montenegrói kormánynak, hogy Szkutari kérdésében tanúsítsanak mérsékletet. Ennek a tanácsnak valószínűleg meg is lesz a kellő hatása, mert Bulgária a hadjárat folyamán nagy anyagi áldozatokkal támogatta Montenegrót és nem lehet feltételezni, hogy Montenegró kockáztatná Bulgária jóindulatát. Különben is meg fogja kapni Montenegró Ipekét s így kétségtelen, hogy Szkutari miatt nem fog összeütközésbe kerülni az összes hatalmakkal.

Bécs: A montenegrói kormány az osztrák-magyar követ ama lépése után, amellyel azt kívánta, hogy a polgári lakosságnak engedjen szabad elvonulást Szkutariából, tudvalevőleg parlamentaire küldött Szkutariába Esszad pasához. Ő azt válaszolta, hogy nincs felhatalmazása arra, hogy a lakosság elvonulását megengedje. Ennek következtében a monarchia utasította konstantinápolyi nagykövetét, hogy járjon közbe a török kormánynál, hogy adja meg Esszad pasának a szükséges utasításokat. Előreláthatólag a monarchiának ezt a lépését a többi hatalmak is támogatni fogják a portánál. Ezzel a lépéssel párhuzamosan folyik a nagyhatalmaknak még messzebbmenő kilátásba helyezett együttes demarsa Belgrádban és Cettinijében, amellyel a montenegrói és szerb csapatoknak Albániából való kifűrését fogják követelni. Majdnem bizonyos, hogy ez a lépés rövid idő alatt meg fog történni. A szerb kormány már utasítást adott Szkutari előtt levő csapatainak, hogy a támadásokban mindaddig ne vegyenek részt, amíg a polgári lakosság el nem vonul. A szerb csapatok ugyan sajnálattal, de már konstatálják, hogy Szkutari nem lehet Montenegró.

Cettinje: A hivatalos lap mai száma közli: Holnap délután négy órakor lejár az a határidő, melyet Nikita király Szkutari nem bombáztatására adott s a lakosság elvonulására kikötött. A főparancsnoksághoz utasítás ment, hogy e határidő lejártával azonnal kezdjék meg a vár bombázását.

Bécs: Az orosz kormány ezideig a londoni nagyköveti reuvió határozata ellenére sem küldött megfelelő utasítást belgrádi és cettinjei követének, már pedig, amíg ez meg nem történik, addig nem lehet szó a nagyhatalmak kollektív diplomáciai lépéséről. Ha Montenegró nem teljesíti Európa kívánságát, nem szünteti meg az ellenségeskedést Szkutariál és nem üríti ki csapatait Észak Albániából, akkor az osztrák-magyar monarchia és Olaszország mandátumot kérnek Európától a beavatkozásra s ha erre nem kapnának megbízást, akkor önállóan fognak eljárni.

Belgrád: Ugy tudják, hogy a Balkán szövetség és a nagyhatalmak között a hadikárpótlás kérdésében megegyezés jött létre. A balkáni államok elfogadják a nagyhatalmaknak azt a javaslatát, hogy hadikárpótlás helyett az átveendő török államdíj megfizetését csökkentessék. Ilyen módon a legnagyobb nehézségek egyike hi van kuszódból és a békekötésnek immár semmi sem állja útját.

Belgrád: Az a hír, hogy Dsavid pasa megadta magát, nem felel meg a valóságnak. A tárgyalások ugyan folyamatban vannak, azzal a feltétellel, hogy Dsavid pasa megtarthatja kardját s tisztjei is visszakapják fegyverzetüket. A főhadiszállás elfogadta ezeket a feltételeket, de Dsavid pasa az utóbbi időben megváltoztatta álláspontját s mindenféle ürügyel húzza a tárgyalásokat.

London: A Reuter ügynökség értesülése szerint a tegnap délután tartott nagykövetségi tanácskozáson Ausztria s Magyarország javaslatát Albánia határait illetően minden formában elfogadták. A hatalmak belgrádi és cettinjei követi instrukciókat fognak kapni, hogy Szerbia és Montenegró kormányait értesítsék, a hatalmaknak Albánia északi és északkeleti határaitra vonatkozóan hozott határozatáról. Ugy volt, hogy a nagyköveteke reünioja ma meg fogja kezdeni Albánia déli határainak megvitátását, de erre már nem volt idő és ez a pont a pénteken tartandó legközelebbi tanácskozáson fog tárgyalásra kerülni. A mai tanácskozás másfél óráig tartott. Az első félóra Misu londoni követ nyilatkozataival telt el, aki részletesen fejtegette kormányának fölfogását a szövetségesek által annektált területeken meglévő román érdekekről, főleg pedig a délalbániai kucolákok helyzetéről.

Róma: Szan-Giovanni di Média bombázásáról még a következőket jelentik: Tegnapelőtt egy osztrák és magyar páncéloshajónak sikerült a Hamidije cirkálóhajó szikratáviratát elfogni, a melyet azonban nem tudtak kibetűzni, mert török sifferekben volt megírva. A Hamidije tegnap reggel közeledett Médiahoz s kevéssel utóbb megkezdte a város és a kikötő bombázását. A bombázás reggel hat órától délutáni egy óráig szakadatlanul folyt és igen nagy kárt tett. A városnak háza mind elpusztultak és hír szerint igen sok ember elesett.

ARADI KÖZLÖNY

1913. évi április 1-től új előfizetést nyitunk az ARADI KÖZLÖNY-re.

Az Aradi Közlöny ma Délmagyarország legelterjedtebb, legértelmesebb és legkedveltebb napilapja. Hétköznaponként 16—18, vasárnap és ünnepnaponként 24—32 oldalon jelenik meg. Az Aradi Közlöny-t a közönség minden rétege olvassa, épen ezért egyben a legjobb hirdetési organum is.

Az Aradi Közlöny előfizetési árai:

Helyben:

egy hónapra 2 K. — fill.
negyedévre 6 „ — „

Vidéken:

egy hónapra 2 K. 40 fill.
negyedévre 7 „ — „

VIDÉK.

Hólyagos himlőjárvány. Kürtösről jelentik: A községben a hét elején hólyagos himlő járvány tört ki. Dálnoki-Nagy Lajos dr. egy belügyminiszeri rendelet alapján utasította Villányi Izidor járási és Ferencsi Ármán dr. körömwost, hogy a községben kényszeroltásokat végezzenek. A kényszeroltások, amelyek folyama alatt a két orvos több ezer embert ojtott be, tegnap értek vé-

get. A községben tíz nap alatt 15—16 beteget szállítottak be a járványkórházba s hét halálozás történt. Másrészt is fordultak elő megbetegedések s itt is kényszeroltásokat alkalmaznak, azonban, miután a nép titakozik az ojtások ellen s nem hajlandó magát annak alávetni, a funkcionáló orvosok csendőri karhatalmat voltak kénytelenek igénybe venni.

Szell Kálmán megnősült.

(Egy volt aradi színésznő karrierje.)

Saját tudósítónktól.

Budapest, március 27.

A Nemzeti Kaszinónak szenzációja van: Szell Kálmán megházasodott. A színészvilágnak szenzációja van: Tóth Stefi az egykori aradi segédszínésznő kegyelmes asszony lett. Valóság, a mit a színházi világ benfentesei előre megjósoltak: Magyarország volt miniszterelnöke feleségül vette azt a színésznőt, a kihez már régóta számos évi barátság fűzte.

Az új kegyelmes asszony, Tóth Stefi, igen csinos, jókedvű szőke hölgy, most mintegy harminc éves. Nemcsak a kulisszák világában ismerik jól, hanem ismeri a publikum is, mert rövidebb-hosszabb ideig több fővárosi színpadon szerepelt. Színházi pályáját vidéken kezdte. Aradon kapta az első szerződését. Hosszabb ideig játszott Pozsonyban és Miskolcon is. Miskolcra került a fővárosba. A régi Magyar Színház szerződtette, a hol eleinte kisebb szerepekben foglalkoztatták. Játszott azután több ízben a Városligeti Színházban is. Majd a Leszkay-Zoltán-rezsim alatt visszakérült a Magyar Színházhoz, a hol néhány újdonságban nagy szerepet is kapott. A Sötét kamara című drámban csinos sikere is volt. Legutóbb a Vigaszínháznak volt tagja egy évig, az 1910—11. szezonon keresztül. De itt igen kevéssel játszott. Mindössze egyszer helyettesítette egy nagyobb szerep beteg személyesítőjét, azonkívül a Millió című boházban kapott egy kisebb szerepet. De vigaszínházi szerződése két évvel ezelőtt megszűnt, azóta visszavonult a magánéletbe.

Szell Kálmán már évek óta meleg vonzalommal viseltetett a színésznő iránt. Először a Molnár utca 12. számú házban rendezett be neki ötszobás lakást. Egy évvel ezelőtt Tóth Stefi átköltözött a Molnár utca 3. számú új házba, a hol pompás ötszobás lakásban lakik. Ablakai két utcára néznek. A volt kormányelnök éveken keresztül minden nap meglátogatta, gyakran színházban és hangversenyen is együtt lehetett látni őket, még pedig úgy, hogy a színésznő az elősorban foglalt helyett, mögötte a másik sorban állt a kegyelmes ur. Tóth Stefi külföldi utjain is mindig elkísérte Szell Kálmánt. Az összeköttetés nyílt titok volt és a kik a dolgokat közelebbről ismerték, azok megjósolták, hogy házasság lesz a vége.

Ez a múlt év őszén mintegy négy hónappal ezelőtt történt. Szell Kálmán és a színésznő elutaztak a Rivierára és hogy a feltűnést elkerüljék, ott kötötték házasságukat. Ezt most is a legnagyobb titokban tartják, külön lakrak és az új kegyelmes asszonyt cselédsége csak nagyszógos asszonynak szólítja.

Ezidő szerint a házaspár külföldön jár, de nem együtt. Szell Kálmán Abbáziában van, ahonnan hosszabb olaszországi utra szándékozik indulni. Tóth Stefi február elején utazott el a lakásáról Maránba, nemrégiben pedig Lovranába ment át, ahol április elejéig szándékozik maradni. Tizenkét éves kis fia budai rokonoknál nevelkedik.

Szell Kálmánnak ez a második házassága. Első felesége tudvalevően Vörösmarty Ilona volt, Vörösmarty Mihálynak a leánya.

HIREK.

Tisza István levele Stern Náthánhoz.

— A politikus szobafestő tündései. —

Saját tudósítónk telefonjelentése.

Budapest, március 27.

Megirtuk annak idején, hogy Stern Náthán budapesti szobafestő levelet írt tavaly ősszel Tisza István grófnak, a képviselőház elnökének, amelyben arra kérte, hogy mondjon már le képviselőházi elnökségéről. Tisza akkor azt válaszolta a szobafestőnek, hogy ő és a kormány addig maradnak helyükön, míg az obstrukció letörésével megteremtik a parlamenti munka alapját.

Közben hónapok teltek el s Stern Náthán szobafestő megint gondolt valamit és elhatározta, hogy újabb levelet ír Tiszának. El is küldte a napokban ezt a levelet, amelyben azt írja, hogy úgy látszik, dacára annak, hogy Tisza már elvégezte munkáját, nem szívesen hagyja ott hatalmi állását, pedig — írja a szobafestő — meg fogja látni kegyelmes uram, hogy az egész ország tapsolni fog és nemcsak munkapárti hívei, hanem az ellenzéki gárda is azt fogja biáltani: Éljen Tisza István.

Tisza István gróf március 21-én válaszolt erre a levélre. Válasza a következő:

Tisztelt Stern Náthán ur! Tizennegyedikém-kelt levelére ezer dolgom közt csak annyit válaszolhatok, hogy elmenetelem idejét aszerint kell megállapítanom, hogy elvégeztem azt, amire vállalkoztam, s lehetőleg távozással is az ügynek tehessenek szolgálatot. Legyen türelemmel és bizzam az időpont megválasztását. Lásza az egyszerű szöveg is azt mondta a rabbinak: *Schon gut, rabbi leben ich werde schon sterben, aber drengen lasse ich mich nicht.* (Jó, jó, rabbi ur, meghalni meghalok, de kergetni nem hagyom magam. A szerk.) Minden jót kíván Tisza.

— Az Aradi Közlöny mai számdához utalványt mellékelünk és tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket az előfizetési díj szives beküldésére, nehogy a lap rendes küldése fennakadást szenvedjen.

— Beteg a német császár. Berlinből jelentik: Vilmos császár egészségi állapota, mint megbízható magánjelentésekből kiderül, kissé megrendült. Az utóbbi időben a nagy állami ügyek rendkívül igénybe vették és nagyon sajnálja, hogy tavaszra tervezett útját nem valósíthatja meg. Elhatározta a császár, hogy nagyobb kirándulást tesz a Tauuszba, ahová március 28-án érkezik a császárnéval. Emlékeztetes, hogy tavaly milyen jelentékeny összeget áldoztak föl a hamburgi kastély újjáalakítására. Most, mint híre jár, a császár a kastélyba a forrásokból ásványvizet fog vezetetni. Ezt különben a hamburgi városi tanács már tavaly elhatározta. A császári pár ott tartózkodása alatt rövid látogatásra várják Viktória Luiza hercegnőt a vőlegényével.

— A pápa állapota. Rómából jelentik, hogy az Osservatore Romano ezt írja: A szentatya állapota állandóan kielégítő és mindinkább javul, úgy, hogy teljes gyógyulásról lehet beszélni. Mindazáltal a szentatyanak az orvosok nézete szerint még néhány napi pihenőre van szüksége.

— A miniszterelnök utazása. Fiuméből jelentik: Lukács László miniszterelnök ma délután öt órakor a déli vasut vonatával Bécsbe utazott. Lovranából a pénzügyigazgatóság László nevű gőzösén utazott a miniszterelnök Fiuméba, ahol az állomás Wickenburg kormányzó és a kormányosság több tagja jelent meg fogadtatására.

— Szerencsétlenül járt a spanyol király. *Madridból* jelentik: Néhány lap jelentése szerint Altonz király golljáték közben súlyosan megsérült.

— Elhunyt államtitkár. *Budapestről* jelentik: *Imling* Konrád igazságügyi államtitkár a Vörösi Kereszt kórház szanatóriumában ma délután hetvenkét éves korában elhunyt.

— Eskütétel. *Budapestről* jelentik: *Benedek* Sándor az új vallás és közoktatásügyi minisztériumi államtitkár szombatn reggel teszi le a hivatali esküt *Jankovich* Béla miniszter kezéhez. Az eskütétel után a miniszter bemutatja *Benedeket* a minisztérium tisztviselőinek. Az új államtitkár ma megjelent a minisztériumban, ahol hosszasan tanácskozott *Jankovich* Balával.

— Elégett hercegnő. *Münchenből* jelentik: *Isabella* hercegnő, aki *Genuában* a múlt vasárnap egy felrobbanó borszeszlámpánál súlyos égési sebeket szenvedett, nagyon rosszul van. A hercegnő a borszeszlámpánál hajsütővasát melegegette, midőn a borszész felrobbant s a hercegnő súlyosan összeégett. Állapota annyira válságos, hogy orvosai nem bíznak felépülésében.

— Felebbezés a lóvasut megváltása ellen. *Andrányi* Károly báró, *Parecz* Béla dr., *Maresch* Gyula, *Hoffman* Antal, *Kosztka* Emil törvényhatósági bizottsági tagok ma *Varjassy* Lajos polgármesterrel felebbezést adtak be a lóvasut megváltását kimondó közgyűlési határozat ellen. Elmondják, hogy a megváltás csak a részvénytársaságra jó üzlet és a város visszafizetné neki amit az autóbusz üzem létesítése által a lóvasut vesztett, hangsúlyozzák, hogy a mai pénzügyi helyzet nem alkalmas a tranzakcióra és a villamos vasut létesítésére. Kérik a közgyűlési határozat megsemmisítését.

— *Enver* bég veszedelme. *Konstantinápolyból* táviratozzák: *Enver* bég *Szan Stefanóban* csaknem szénegáz-mérgezés áldozata lett. Eszméletlenül feküdt már hálószobájában, azonban sikerült eszméletre téríteni.

— A titokzatos ékszer. *Rómából* jelentik: *Wolff-Wertheimerné* asszony március 24-én a központi vasútállomás főnökénél jelentést tett arról, hogy az *ala-római* vonalon március 23-án ellopták százötvenezer márkás értékű ékszert tartalmazó táskáját. Azt nem tudja megmondani, hogy hol vette először észre a táska eltűnését. Másik római távirat ezt mondja: Az elrabolt táskában állítólag száznyolcvanezer márkás értékű ékszer volt. A római rendőrség a hozzá intézett kérdésre kijelentette, hogy efféle ékszerlopást az utóbbi napokban sem nála, sem más kerületek rendőrségénél nem jelentettek föl. Más olasz városokban sem tudnak semmit erről a lopásról. *Wolff-Wertheimerné* az állítólagosan ellopott ékszert ezelőtt nyolc nappal *Németországban* lopás ellen biztosította.

— Emlékkünnep *Ökörítón*. Három esztendeje annak, hogy *Ökörítón* háromszázötven fiatal élet pusztult el. A katasztrófa napján, husvét hétfőjén a községi fiatalsága ünnepet rendezett az áldozatok emlékére. Ünnep után bál volt, amelyen hajnalig táncoltak a fiatalok.

— Koszorúmegváltás. *Özv. Klsin* Vilmosné ravatalára szánt koszorú megváltására *Krausz* Lipót, a *Kell* Manó cég beltagja tíz koronát adományozott az aradi *Rosenberg* Sándor Koma és *Gemület* Chessed együletnek, mely adományért hálás köszönetet mond az elnökség.

— Összeomlott színház. *Párisból* jelentik: *St.-Angly* ben tegnap este összeomlott a színház. A hatszáz látogató közül háromszázan súlyosan megsérültek.

— Elosztott jutalom. Mint megírtuk, úgy történt meg ma *Diósy* Nusi ékszerlovájának kérekerítője részére a primadonna által kifizített ezer korona jutalom szétosztása. *Grein* Nándor főkapitány által elrendelt vizsgálat megállapította, hogy *Molnár* Kálmán elfogatása kizárólag az aradi rendőrség érdeme és ezért a főkapitány, habár a nyomozás vezetése és irányítása révén őt is megilletné egy rész a jutalomból, úgy döntött, hogy a pénzt a nehéz munka részesei kapják. A felosztási terv szerint *Grumász* László dr. fogalmazó száz korona, *Rédl* János, *Valenta* József detektívek 270-270 korona, *Rasztig* István, *Noe* József, *Böcsök* József, *Szabó* János detektívek 70-70 korona, *Horváth* Gyula és *Rónai* István detektívek 40-40 korona jutalomban részesüljenek.

— Rémes napok Amerikában. *Newyorkból* jelentik: A tornádó pusztításához még hozzájárulnak az árvíz pusztításai. *Daytonban* a víz hét láb magas. A lakosság megmentése lehetetlen, mert az egész tartomány víz alatt van. *Daytontól* északra az orkán elpusztította egy víztartót, amelynek vize a folyóba ömlött. A folyó elöntötte a várost. A menekülő lakosságot a fosztogatók az utcán lövöldözik le. Hasztalanul tettak kísérletet arra, hogy a várost vasuton közelítsék meg. *Daytonban* körülbelül ezerötven ember megfullt. Több más helység víz alatt áll. Még mindig érkeznek újabb viharokról jelentések.

— Ellopott épület. *Tessits* Milivoj, a *Prodanovits* fele hagyatéka gondnok ma feljelentést tett az aradi rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik a hagyatékhöz tartozó *Szent Pál-utca* 8. számú házból elloptak egy istálló épületet, a *Radnai* ut 26. számú háznak pedig a kerítését hordták el. A lakók látták ugyan az ingatlanok bonárát és elcipelését, de nem léptek közbe, mert azt hitték, hogy a gondnok parancsára történik a rombolás. A rendőrség nyomon.

— Kivégeztek egy tartalékos káplárt. *Troppauból* jelentik: A *Rudolf* kaszárnyában ma reggel hét órakor kivégezték *Bagacs* János tartalékos káplárt, aki néhány nappal ezelőtt gyakorló menetelés közben *Schramek* Rudolf főhadnagyot agyonlőtte. Ma reggel öt órakor katonai bizottság ment be az elítélt cellájába, ahol még egyszer kihirdette neki a halálos ítéletet. *Bagacs* elsápadt és összereszent. Az ítélet fölolvastása után a börtönparancsnok átadta az elítéltet a hóhérnak, aki két segédjével az elítélt kezét megkötözte és a kaszárnya udvarán felállított akasztófahoz vitte. Az udvaron gyalogosokból négyesög volt fölállítva, amelybe *Bagacs* Jánost bevitték. Itt még egyszer kihirdették az ítéletet, amire megperdültek a dobok s az ítéletet végrehajtották. A halál két perc múlva következett el.

— Letartóztatott leányszöktető. *Bécsből* jelentik: Jelentették, hogy néhány nappal ezelőtt, *Balog* Irén, a *Bécsben* játszó *Balog* Géza cigányprimás tizennégy éves leánya megszökött egy *Hamza* nevű nagyváradi cigánnyal. A szökevények levelet írtak a leány apjának, amelyben kijelentették, hogyha feljelentést tesz ellenük, mindketten öngyilkosok lesznek. Ennek dacára az apja jelentést tett a rendőrségen leánya szökéséről s egy harmadrangu bécsi szállodában ma megtalálták a szerelmes párt. A cigányt letartóztatták, a leányt pedig hazaküldték szüleikhez.

— Agyonlőtte a vejét. *Kommes* Péter gőzmalmi pénztáros tegnap este az unokája miatt összeveszett *Schummer* János 28 éves vejével és haragjában a keze ügyébe akadt fegyverrel agyonlőtte. A fiatal földbirtokos nyomban meghalt. Minthogy *Kommes* bizonyítani tudja, hogy veje támsdta meg, a vizsgálóbíró nem tartozta ta le.

— A browning. *Makó*ról jelentik: ifjú *Gulácsy* Péter esanádapacái földbirtokos majorjából a múlt éjjel egyikén elloptak néhány tyukot. A fiatal gazda erre a tolvajok elriasztására *Békéscsabán* egy browning pisztolyt vásárolt. Mikor a fegyverrel hazaérkezett, mutogatta azt áldott állapotban lévő fiatal feleségének. A browning a vele banni nem tudó *Gulácsy* kezében hirtelen elsült és a golyó az asszony hátsába furódott és átjárva a beleket és májat, rögtöni halálát okozta. A fiatal férj iránt, aki ellen gondatlanságból okozott emberölés miatt eljárást indítottak, nagy a részvét.

— A fölgyújtott fatelep. Tegnap megírtuk, hogy *Schulhof* Emánuel budapesti fakereskedő fatelepének fölgyújtásával a tulajdonos sógorát, *Weinberger* Mórt vádolják. Ugyancsak tegnapi számunkban megírtuk azt, hogy *Weinberger* alibit igazolt. Minthogy ilyenképen *Weinberger* ellen terhelő bizonyíték nincsen, ma a rendőrségről őt és *Schulhofot* is szabadon bocsátották.

— Katonazene a Hungáriában. Szombat este a Hungáriában a 33. gyalogezred zenekara hangversenyez *Zellner* Sándor karmester vezetésével.

— Német levelezési és könyvelési esti tanfolyam f. évi április hó elején veszi kezdetét *Pichler* Sándor írógépvállalatával kapcsolatosan (*Haszinger*-u. 5. sz. a.) Tandíj haví 10 kor. Beiratkozás április 8-ig. *Egel* Mór tanfolyamvezető.

— *Varga* Kálmán női szabó *Dedk* *Ferenc*-*utca* 39. Értesitem az igen tisztelt hölgyközönséget, hogy a legújabb tavaszi kosztüm és felöltő szövetújdonosságaim dus választékban megérkeztek.

— *Opre-féle* gőz- és kádfürdő *Tökölly-tér* 1. Minden kényelemmel a n. é. közönség rendelkezésére áll: gőzfürdő férfiak részére reggel 1/6-tól 1-ig nyitva. Hölgyek részére hétfő és péntek d. u. 2-től 6-ig nyitva. *Kádfürdő* (kabinfürdő) reggel 1/6-tól este 10-ig nyitva. 10 darab bérletjegy 8 korona.

— A legmegbízhatóbbak a *Messenger*-hírek Telefon 816.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ *Elítélt merénylő*. *Bécsből* jelentik: A bécsi törvényszék ma ítélkezett *Prinz* *Her-*
man felett, aki a múlt év augusztus tizennyolcadikán, az eucharisztikus kongresszus alkalmával merényletet követett el *Kluzel* bécsi áldozó püspök ellen, akit súlyosan megsebesített. A merénylőt két évi szigorított börtön büntetésre ítélték, a hét és fél hónapi vizsgálati fogság beletársaival.

§ *A vízmű szakértők tiszteletdíja*. Az aradi királyi törvényszék polgári tanácsa, mely a város és vízmű pörében ítélkezik, megállapította *Zerkovitz* *Rudolf* a város, *Pikler* *Gyula* a bíróság és *Bogdán* *Béla* a vízmű szakértőjének díjait. *Zerkovitz* 9500 koronát, *Bogdán* 9500 koronát, *Pikler* 10.200 koronát kap. A díjakat a vízmű társaság negyvenötezer korona letétjéből utalta ki a törvényszék. Amikor ugyanis a tábla elrendelte az újabb bizonyítást *Jegessy* *Károly* dr. tiszti főügyész arra kérte a törvényszéket, hogy a szakértők díjait a vízműtársasággal előlegeztessen, mert annak érdekében történik az új eljárás.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Törzsi tudósítás.

Budapest, március 27

Készáru.

Bekelt 24 ezer mm. néhány fillérrel olcsóbb áron.

Határidő.

Déli 2 órai

zárlat zárlat

Buza 1913. áprilisra	11:04—11:05	10:96—10:97
Buza 1913. májusra	11:37—11:38	11:23—11:24
Buza 1913. októberre	11:83—11:84	11:77—11:78
Rozs 1913. áprilisra	9:22—9:30	9:23—9:24
Rozs 1913. októberre	9:34—9:35	9:30—9:31
Tengeri 1913. májusra	7:45—7:46	7:50—7:51
Zab 1913. áprilisra	9:3—9:32	9:2—9:23
Zab 1913. októberre	8:40—8:41	8:39—8:40

Az árak 50 kilónként számítva.

Budapesti értéktőzsde (márc. 27.)

Osztrák hitel	— — — — —	634.50
Magyar hitel	— — — — —	831.50
4% koronajáradék	— — — — —	82.27
Osztr.-magy. államvasut	— — — — —	708.50
Jelszlogbank	— — — — —	438.—
Lezámitolóbank	— — — — —	509.—
Hazai Bank	— — — — —	280.—
Magyar Bank	— — — — —	554.—
Keresk. Bank	— — — — —	3605.—
Rimamurányi	— — — — —	723.—
Salgótarjáni	— — — — —	750.—
Köszüti Vasut	— — — — —	654.—
Városi Villamos	— — — — —	367.50

Bécsi értéktőzsde (márc 27.)

Osztrák hitel	— — — — —	633.75
Magyar hitel	— — — — —	832.—
Osztrák-magyar államv.	— — — — —	704.50
Déli vasut	— — — — —	113.50

A Temesvári Lloydársulat terménycsarnokának hivatalos árjegyzése. (Árak 100 kilogrammonként: koronás értékben.) 918. márc. 27. Buza 75 kilogrammos 20.45—20.55, 76 kilogrammos 20.55—20.65, 77 kilogrammos 20.75—20.85, 78 kilogrammos 20.85—20.95 Rozs (prima) 17.90—18.00 (közép) 17.70—17.80 Arpa (sertőző) 19.85—20.15, (takarmány) 17.95—18.10, Zab (prima) 20.00—20.20, közép) 19.00—19.40. Tengeri régi, (magyar) 11.45—12.15 új 10.30—10.50, (román) régi 19.25—19.25, új 10.30—10.50 Burgonya 100 kgr. (fehér) 5.80—5.90, (rózsás) 7.50—7.60

Felelős szerkesztő:

Belgár Lajos.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1913. március hó 28-án:

C) Bérletszünet.

C) Bérletszünet.

G. Kertész Ella és Góth Sándor vendégfelléptével:

A kém.

Színmű 8 felvonásban. Irta: Kistemaekers Henri. Fordította: Góth Sándor. Rendező: Dr. Keszler Ede.

SZEMÉLYEK:

Felt Pierre	Góth S.	Államügyész	Koltai Lajos
Sternin báró	Herold Ede	Vizsgálóbíró	Szabó Lajos
A püspök	Várnai Jenő	Polgármester	Ajtai Odön
Gödöllői	Delli Lajos	Heléne	Kertész Ella
De Mauereit	Hajdutska L.	Ivonne	Benkőné
Maucaire	Dr. Beregi S.	Annette	Négyadi M.

Kezdés este 8 órakor.

NYILTTÉR.*

Limbeck János és Fia első m. kir. szab. érckoporsógyára és temetés-rendező vállalata
Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon 93.

Szathmáry Gyuláné Tolnai Mária saját és gyermekei: Szabó Kata Schartner Sándorné, Szabó Margit Tüdös Béláné, Szathmáry Anta Ferenczy Tiborné, valamint alólítottak nevében fájdalommal jelenti, hogy felejthetetlen férje

Szathmáry Gyula,

kir. tanácsos, Aradvármegye nyug. alispánja, ügyvéd, az Arad-Csanádi Egyesült Vasutak jogtanácsosa,

1913. évi március hó 27-én hajnali 2 órakor, a halotti szentségek felvétele után 63 éves korában, boldog házasságának 32-ik évében az Urban elhunyt.

Temetése f. hó 28-án d. u. 4 órakor a Boros Beni tér 10. sz. háztó, az engesztelő gyászmise pedig f. hó 29-én d. e. 9 órakor lesz a főt. Minorita-atyák aradi templomában.

Legyen emléke áldott!

Arad, 1913. március. 27.

233

Szathmáry Geyza, Szathmáry Mihály, Vecsey Miklósné szül. Szathmáry Mária, testvérei. Schartner Sándor, Tüdös Gyula, Tüdös Béla, Tüdös Pista, Tüdös Jancsi, Ferenczy Dénes, Ferenczy Zsófia, unokái. Dr. Schartner Sándor, Tüdös Béla, dr. Ferenczy Tibor, vejei. Szathmáry Mihályné, Vecsey Miklós, özv. Tolnai Jánosné, Zubor Gyuláné, Tessényi Károlyné, sógorci és sógora. Dr. Tolnai Vilmos, Szathmáry Károly, Domány Jánosné dr. Vecsey József, dr. Tolnai Lajos, Trajanovits Jánosné, Zubor Andor, Perlaky Gáborné, Horváth Jánosé, dr. Zubor Imre, Szentiváryi Károlyné, unokaöccsai és hugai.

Tavasz mosolyog a zöld halmokon

s az egész világ örül az esztendő megfiatalodásának. De egy időszak sem veszedelmesebb az egészségre nézve, mint a tavasz, mert akkor kell csak igazában óvakodni a meghűléstől! El is lehet hárítani, ha érzékeny emberek sötétjükrá mindig magukkal visznek Fay-féle valódi sodent ásványpasztillát és utasítás szerint használják. Egy doboz ára csak 1.25 kor. — Vigyázzon azonban a Fay névre és utántöltöt utasítson vissza. További ismertetőjel: Soden közseg polgármesterének hivatalos igazolása az ellenőrző papírosszalagon.

Dr. Friedman Ignác

ügyvéd irodáját
ARADON, Andrassy-tér 6.

(Minorita templommal szemben) 2005

megnyitotta.

Kékkő

valódi aussigi, raffia hárs, kénpor, rézkénpor, ugyszintén mindennemű festékek, kence és gépkenőolajok, kátrány, carbolineum, padlópormentesítő olaj, padlómáz (linoleum) és email, valamint legjobb gyártmányu ecetek nagyban és kisinyben kapható

1841

Färber Lajos

fűszerkereskedésében

Arad, a „Fekete kutyához.”

Alapított 1832. évben.

Telefon 311.

György Menyhért és társa Arad, Andrassy-tér 8. sz.

a Minorita templom bejáratával szemben

Tavaszi ujdonságaink megtekintésére felhívjuk a n.é. hölgyközönség szives figyelmét.

Ujdonságok és eredeti modellek
Divat felöltők
Angol raglanok
Félhosszu raglanok
Leány kabátok
Gyermekfelöltők
Divat kosztümök
Angol kosztümök
Divat blousok
Divat aljak
Pongyolák

Szabott árak! Telefon 855.

V. 2402/25. sz. 1909.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbíróóság 1906. Sp. I. 910/2. számú végzése által az aradi gör. kel. román egyházmegye végrehajtató javára 210 kor. tőke és járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 645 koronára becsült butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak a még fizetetlen összeg kielégítésére.

Mely árverésnek a helyszínén, vagyis Aradon, Weitzer János-utca 17. sz. alatt leendő eszközésére 1913. évi április hó 5-ik napjának délután 5 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Aradon, 1913. évi március hó 16. napján.

Török Dénes,
bíróági végrehajtó.

2008

Pathefonok

és Pathe-lamének, a legújabb felvételek, kedvező fizetési feltételek mellett kapható

Koch Dánielné

Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz. a Fehér Kereszt-tel szemben.

241—1913. tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A pécskai kir. járásbíróóság, mint tkvi hatóság közzhírré teszi, hogy Trutia Péter aradi lakos végrehajtónak Szvet Demeter és neje Trif Ágra ópécskai lakosok végrehajtást szenvedettek elleni 50 korona 80 fillér tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében az árverést az ópécskai 24. sz. tkvben A. I. 2. sorsz. 29. hrzi sz. házra és 228 □-öl beltelekre 800 kor. kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan 1913. évi április hó 18 napjának délután 10 órakor a kebelheli tkvi hatóságnál nyilvános árverésen megállapított kikiáltási ár felénél alacsonyabb áron nem fog eladatni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan 800 kor. becsárának 10 százalékát bánatpénzül készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 176. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Magyarpécskán, 1913. évi január hó 31-én.

Sommer Nándor s. k.
kir. aljárásbíró.

2007

Parfumerie „Hez“ illatszertár.

Háztartási, kozmetikai és kőszerszerzetű cikkek nagy raktára. Nagyban és kicsinyben. Budapest, VIII., Losonci-utca 13/vb.

Olcsó reklámbét. 1 kor. 50 filléres alkalmi csoport, kizárólag március hó végéig érvényes. 1 nagy üveg valódi francia virágszappan (bármely illatban), 3 darab valódi francia virágszappan (bármely illatban, Rombouillet-gyártmány), 1 üveg legfinomabb brillantín, 1 darab angol tapasz nikkeltartóban, tehát összesen 6 darab 1 kor. 50 fillér. Portó 20 fillér. 2 kor. 60 filléres alkalmi csoport, kizárólag március hó végéig érvényes. 3 üveg valódi francia parfüm (bármely illatban), 3 darab valódi francia szappan (bármely illatban, Rombouillet-gyártmány), 1 üveg brillantín (bármely illatban), 2 darab angol tapasz nikkeltartóban, tehát összesen 9 darab 2 kor. 60 fillér. Komoly ajánlat, kizárólag reklámcélokat szolgál anélkül, hogy részünkre hasznót biztosítsa. Postai szállítások naponta eszközöltnék utánvét mellett. Csomagolási költséget nem számítunk. 4 koronán aluli megrendeléseknél a pénz előre beküldendő (lehet bélyegekben is) 40 fillér portódíjjal.

16 oldalas illatszer- és háztartási értesítőnk kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Az ingatlanforgalmi és Parcellázóbank r. t. Arad, Petőfi u. 1. sz. (Telefon 861.) áruba bocsájtja az Arad város határában lévő a Pécskai országút mellett elterülő

Prohászka dülő

67. sz. (volt Kristóffy-féle) 210 kis holdas ingatlanát igen előnyös fizetési feltételekkel. A tanya 40—50 kis hold földdel egy tagban, többi 5—10 holdas parcellákban

adatik el!

III-531.

Az Andrásy-téren

az első emeleten

irodának, vagy divatsalonnak alkalmas utcai lakás május 1-re

k i a d ó.

Bővebbet a kiadóhivatalban

Árverési hirdetmény.

A bajnokfalvai gör. kel. román egyház önkéntes árverésen eladja a tulajdonát képező 57. hsz. és 58. tkvi szám alatt elfekvő beltelkes házat (boltnak való) udvaron lévő melléképületekkel együtt.

Az árverés f. évi március hó 30-án délután 3 órakor lesz megtartandó a gör. kel. iskola helyiségében. Kikiáltási ára 2000 kor., mely áron alól el nem adható. Bánatpénzül a kikiáltási ár 10%-a helyezendő el az egyház pénztárába.

Bajnokfalva, (p. Dózsa) 1913 évi március hó 20-án.

Giurgiu János, s. k.

gör. kel. egyházközségi elnök.

1994

A nőnek szépsége legnagyobb dize.

Ezt ápolni, megtartani a legnagyobb művészete a kozmeticiának. Egyik ilyen készítménye a modern kozmeticiának a FÖLDES-féle

Margit-Mosdópor.

A mosdóporból egy evőkanálnyi kell oldani egy mosdó tálnyi vízben. Érezni fogjuk azonnal a mosdás után azt a kelles bizsergést, amelyet a fokozottabb mozgásba hozott vér működése okoz, tapasztalni fogjuk azt a nagyszerű hatást, hogy arcunk üde, ruganyos, hirtelen, illatos lesz, a petyhüdt bőr élénkebb lesz, kisimul, megtelk, a porusok szabadon functionálnak s könnyen végzik feladatukat, szabadon jól választják ki a test nedveit, könnyen, akadálytalanul veszik fel a levegő oxigénját, a fityegő ráncok elsimulnak. **Mosdóshoz egy evőkanálnyi használandó mentől hidegebb vízben. ÁRA 1 KORONA.**

Gutori Földes Kelemen gyógyszerháza

ARADON.

Eladó!

Óvarsádon a község-házával szemben egy szőlővel és gyümölcsfákkal beültetett telek,

amelyen 22.000 vályog és egy 13 méter hosszú ház építéséhez szükséges 4000 téglá, homok és faanyag van elhelyezve.

1995

Ezen ingatlan 4000 kor. teherben átvehető.

Bővebb felvilágosítással szolgál (Aradm.) a galsai körjegyző.

Tanulóleányok

heti fizetéssel

könyvkötészetünkbe felvétetnek.

Permetezőjavítások elfogadtnak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi-csővek legolcsóbb gyári áron. A szivattyu-hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, a szőlőmagvak, héjak és egyéb tisztáltságot azonnal továbbítatnak, ezáltal a szivattyu nem romlik, és a bori nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 8 évi jótállás, ingyen javítás.

Tüzi fecskendők

golyó szelepekkel. 1791

Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép működéséért 8 évi jótállás (ingyen javítás) hozzá való országos egységes csavarok

és a legjobb minőségű, belül gummizott kendercsővek a legolcsóbb árban.

Kutak
a hozzávaló csővekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely bel- vagy külföldi gyárban.

HÖNIG OTTÓ

M. kir. szabadalmazott tüzi fecskendő- és szivattyukészítő.

Arad, Rákóczi-u. 27. sz.

Legolcsóbb, legjobb bevásárlási forrás

háztartási szükségletek fedezésére.

701

Ajánljuk:

Ajánljuk:

Arc-krémek
Illatszerek
Kölgyporok
Kölni vizek
Fogporok
Fog-krémek

Fogpaszták
Fogkefék
Szájvizek
Szappanok
Hajvizek
Szoba-illatok

Vojtek és Weisz

parfumeria és drogueria nagykereskedése

Aradon.

Aradon.

Általánosan kedvelt legjobb hatású

és ízű **Hajós-féle** most érkezett meg. E fontos és nagy táperejű szer kitűnő hatásának bizonyult mindentéle légzőszervi bajoknál, köhögésnél, fejlődésben visszamaradt gyermekeknél, stb. stb.

Ara egy üvegnek 2 korona.

Fagydagaganatok

elmulasztására, fagy viszketőség biztos megszüntetésére legjobb szer a „Frigin“

Ara egy üvegnek ecsettel és utasítással 70 fillér.

Legjobb fekete Hajfestő

a „MELOGEN“! Egy pár perc alatt bármely hajat vagy bajuszt a legszebb állandó fekete színre lehet festeni anélkül, hogy a színt le lehet mosni. Ara 2 korona.

Kitűnő amerikai gummi

a „NITER“ 6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárán ARAD,
Andrássy-tér 22. sz.
a megyeházzal szemben. —

Nagymennyiségű

maculatura

jutányosan eladó.

Üzlet áthelyezés!

Értesitem Aradváros és vidéke közönségét, hogy a már évek óta főnnálló

épület- és műlakatos műhelyem

Rákóczi-utca 9. sz. alól

Aulich Lajos-utca 14. sz. alá

helyeztem át, hol úgy mint eddig, készítek minden e szakmába vágó munkát pontosan és jutányos árért. 1918

Szíves támogatást kérve

Bartl János

műlakatos. — Telefon szám 423.

Alkalmi vétel és eladások

Ékszerárnyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerárnyakban

Deutsch Izidor

Órák és ékszerárnyak

Waltzer János-utca, Minorita-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstneműk, gyémánt és brilláns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyakra átcsereoltatnak.

Telefon 422.

Telefon 422

4161—1918. kh. sz.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. Belügy-ministerium 8249—1918. VII. D. sz. körrendelete alapján közhírré teszem, hogy az élelmi és élvezeti szerek savanyítására illetve eltartására (konserválására) használt „Acetán“ nevű, ecetsav pótló szerül hirdetett hangyasav forgalomba hozatala valamint általában véve az Acetán nevű szernek és egyáltalán a hangyasavnak élelmi és élvezeti szerek készítésére, ugyancsak eltarthatóbbá tételére (konserválására) való használata tekintettel arra hogy a hangyasav mérgező hatása, fenti rendelet folytán tiltatik. Aki ezt a tilalmat megszegi, 15 napig terjedhető elzárással és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Arad, 1918. évi március hó 4-én

Greén Nándor s. k.,
főkapitány.

Eredeti Styria gyártmányu Globus és Helikal-Premyer 481

kerékpárok

olcsón és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók

Kalmár Józsefnél

Arad, Salacz-u. 2. sz.

Eladó

egy jókarban levő, négy lóerős gáz-

motor

Cím a kiadóhivatalban

Értesítés!

Igen tisztelt vendégeim és nagy közönség szíves tudomására hozom, hogy nem kimélve semmi anyagi áldozatot Szt. Pál-utca 13. alatti

Polgári kávéházamat

a mai legkényesebb igényeknek is megfelelőleg átalakítottam. — Figyelmese és előzékeny kiszolgálással, legjobb italokkal rendelkezem. — **Állandóan elsőrendű nemzetközi zenekar.** — **Reggelig nyitva.** — **Aki kellemesen kíván szórakozni, az jöjjön csak a Polgáriba.**

Szíves látogatást kérek:

Scharfstein Benjamin,
kávé.

2018

Figyelmeztetés.

Ausztriából évente egy millió 800 ezer korona értékű ásványvizet hoznak be, leginkább olyan vizeket, amelyekkel szemben az egyenlő értékű magyar vizeknek egész sorát állíthatjuk.

Csehország alkalis ásványvizei közül a giesshübli, a krondorfít és a bilini nagy előszeretettel fogyasztják országunkban úgy is, mint a hurutos betegségek orvosságát, holott a mi vizeink minden tekintetben kiállják ezekkel is a versenyt.

Nemzetgazdaságunk érdeke, hogy ásványvizekre szánt pénzünket ne vigyük ki, hanem itthon adjuk tovább hadd gyarapodjék tőle ez a szegény ország. A Magyar Védő Egyesület a fogyasztó kényelmére a saját védjegyét engedélyezi a hazai ásványvizeknek könnyebb felismerhetése céljából.

Tudatosan a magyar ember nem fog külföldi ásványvizet inni, ha egyenlő minőségben, egyenlő árak mellett, honit kaphat.

A Schönborn-Buchheim Károly Frigyes gróf uradalmi ásványvizek bérlősege, hogy a dr. Bókay, dr. Than, dr. Irsay és dr. Fodor egyetemi tanár urak véleménye szerint a krondorfi giesshübli és bilini vizekkel azonos hatású és zamatu Pannónia luhi Erzsébet, polenai és szolyvai források könnyen feismerhetővé tegye, a Magyar Védő Egyesület védjegyével látja el palackjait.

Figyelmeztetjük és kérjük t. Tagjainkat s a nagyközönséget, ügyeljenek a jövőben védjegyünkre és olyan ásványvizet fogyasszanak, amelyek palackján a Magyar Védő Egyesület védjegye látható. Ilyenek például a luhi Erzsébet-, Polenai és szolyvai Pannónia ásványvizek.
2019 A Magyar Védő Egyesület.

Árverési hirdetmény.

Alulírott csődtömeggondnok az állandó csődválasztmány határozata folytán ezennel közhirre teszem, hogy vb. Reich El. aradi közadás csődtömegéhez tartozó és a csődleltár 1—2430. tételei alatt felvett 102421 korona beszerzési árral bíró és 61446 korona 30 fillér becsértékű játék-, dísz- és rövidárú és a csődleltár 2431—2461. tételei alatt 5029 korona beszerzési árban és 2068 korona becsértékben felvett üzleti felszerelési tárgyak ajánlati árverésen eladatnak.

Felhívom a venni szándékozókat, hogy a fenti becsértéknek megfelelő 10 százaléknyi bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli ajánlataikat 1913. évi április hó 3. napjának délelőtti 12 órájáig nálam adják be.

Az ingók közbenjöttöm mellett bármikor megtekinthetők. Vevő köteles a vételárat és a vételár után a harmadfoku illetéket az eladás után 24 óra alatt kezeimhez készpénzben lefizetni és az ingókat ugyanazon időn belül átvenni.

A választmány a beérkezett ajánlatok felett 1913. évi április hó 3-án délután 3 órakor Dr. Mittler Izidor választmányi elnök ügyvédi irodájában Aradon tartandó ülésen fog határozni olyképp, hogy először szóbeli árverést tart s azután az írásbeli ajánlatokat bontja fel, fentartván magának a jogot a beérkezett ajánlatok közül bármelyiket elfogadni, valamennyit visszautasítani s esetleg az ingókat más módon értékesíteni.

Ha a vevő a fenti árverési feltételeknek eleget nem tenne, úgy bánatpénzének elvesztésén felül a megvett ingók a vevő kárára és veszélyére fognak értékesítettetni.

Sem a tömeggondnok, sem a választmány nem vállal szavatosságot az eladásra hirdetett ingók minősége, mennyisége, értéke és ugyanazonosságáért.

Arad, 1913. évi március 24-én.

Dr. Kilényi Zoltán
Ügyvéd, tömeggondnok.
Arad, József főherceg-ut. 8.

2010

Női és férfi ruhák vegyi tisztítása és festése.

Strucctoll és tollboák festése

Knapp Sándor Arad,

kelmefestő, vegytisztító és fehérnemű gőzmosó intézete.

Felvételi üzlet: Weltzer János-u. sarok a főpostával szemben
Telep: Magyar-u 26 Vidéki megrendelések gyors és pontos kiszolgálása.

Gallérok és kézi gőzmosása és vasalása tükörfénnyel hófehérré.
Figyelmes kiszolgálás.

~~~~~

Használt

ólom

megvételre

kerestelik.

~~~~~

Autó-olaj!

Autó-Benzin!

Autó-carbid!

Autó-tömítők!

Autó-gyapot!

és összes műszaki cikkek nagyban
raktár

KLEIN ADOLF

Arad, Boros Beni-tér 11. Telefon
számok 41, 899. Árjegyzék ingyen.

Diamant Ferencz

villamos világítás, telefon-osongó berendező, csillár- és izzótestek raktára 8161

Deák Ferenc-u. 7.

Telefon 595. szám.

Megérkeztek

a legújabb női modell, **Tagel, lószőr és szalmakalapok.** Több mint 8000 db legújabb divat-formák és feldisznítottak, már 2 koronától kezdve. Olcsóbb mint bárhol.

Férfidivat kemény- és puha kalapokban

Órlási raktár. **Negyben és kicsinybeni eladás.** — Kalapokat füstés és javítással legújabb divat szerint átalakítok.

Tisztelettel 1699

Bittenbinder Konrad

első aradi villanyüzemre berendezett kalapgyártás.

